

دهزگای چاپ و بلاوکردنهوهی

زنجیره ی روشنییری

*

خاوهنی نیمتیان: شهوکت شیخ یهزدین

سهرنووسه: بهدران شههمهده ههیب

ناوونیشان:

دهزگای چاپ و بلاوکردنهوهی آراس، گهړهکی خانزاد، ههولتیر

س.پ. ژماره: ۱

www.araspublisher.com

جیهانه جوانه که مان

تۆپهریت و شانۆگه ربی جیهانی منالان

وینه کییشان: نیان عوسمان ههورامی

شانۆی مندال

جیهانه جوانه کهمان

ئۆپهریت و شانۆگهریی جیهانی منالان

عوسمان محهمهد ههورامی

ناوی کتیب: شانۆی مندال - جیهانه جوانه کهمان: ئۆپهریت و شانۆگهریی جیهانی منالان
دانانی: عوسمان محهمهد ههورامی
بلاوکراوهی ئاراس - ژماره: ۲۹۲
دهرهیتانی هونهری: بهدران ئهحمهد حهیبب + دلاوهر حاجی
دهرهیتانی بهرگ: ئاراس ئهکرهم
ههلهگری: شیززاد فهقی ئیسماعیل
سهیرهشتیی چاپ: ئاورهجمانی حاجی محموود
چاپی بهکهم - چاپخانهی وهزارهتی پهروهرده، ههولێر - ۲۰۰۴
له کتیبخانهی بهرپوهبهراپهتیی گشتیی رۆشنییری و هونهر له ههولێر ژماره (۲۱۳) ی سالی
۲۰۰۴ ی دراوهتی

چرپه يه ک

جگهر گوښه نازداران، خونچه گه شهي به هاران

تهختي ناوچاواني بهختي شاديتان ماچ ده کهم.

هيوادارم ئهم دياربييه بچکولانه يه په سهند بکه ن... ههروهک ده بين له
جيهانه رهنگين و بهرينه کهي خوټانه وه ههلقولاوه، واته هي خوټانه و بو
خوټانه، منيش ميواني ئيوه ي زور مه زن و پيروزم.

من، که ماموستام و به شانازبييه وه هاورازي گيانه پاکرته کهي ئيوه م، له م
سالاني سخت و دژواربييه ئابلووقه ي ئابووريدا و له بهر نه بووني، زوربه ي
کات کونجتيکي ماله وه جييمه، خوشه ويستي ئيوه ي نازداريش بژيو ي و
هاورپيمه... جا به باشم زاني زورترين کاتم بو جيهانه جوانه که تان تهرخان
بکه م، چريکه ي زورالتان بهر زتريي و هه ر هه موومان به پرووي باري ناله بار و
دژواري و هه موو هوکاره کانيدا هه لشاخيي ن.

ئوميده وارم تاراده يه ک قوناخه کاني ته من و داواکاري و ئاواته جوان و
ره واکانتانم به سه رکردبنه وه.

هه ميشه شاد و سه رفرازين...

هاورازي گيانيتان

عوسمان هه ورامي

سليمانی: ۱۹۹۸/۹/۲۰

جگه رگۆشه مه زنه كان

كۆرپه له ورديله كان
 بهرخۆله نهشميله كان
 كه پیت و وشه ی دروست
 بو ئیوه دائه ریژم
 ههست ده كه م كه پشتاوپشت
 هه موو پهستی نه نیژم
 كه ئاوازیکی نوی
 له ناخمه وه ده رته چی
 له گه ل دلتانا نه دوئی

دلسۆزترین كهس

دلسۆزترین كهس هه ر مامۆستایه
 له خۆبوردنی زۆر بی هاوتایه
 «ریزی لی بگره به گیان و به سه ر
 هینده ی نه ماوه بیته په یامبه ر» (*)

(*) ئەحمەد شەوقی و تووێه تی:

قُمْ لِلْمُعَلِّمِ، وَقِهِ التَّبَجِيلَا
 كَادَ الْمُعَلِّمُ أَنْ يَكُونَ رَسُولَا

خۆرى پەروەردە

* كى سەرجاۋى پەروەردەيە

خۆرى ئەم دەشت و ھەردەيە؟

- : مامۇستا

* كىيە لوتكەي گۆرانكارى

كى تۈنەيە بە زانىيارى؟

- : مامۇستا

* كى رادەرى شەۋەزەنگە

كى بى ۋەستان ۋەكو ھەنگە؟

- : مامۇستا

سۆزى گىيانم ھەلئەچى
 كاتى كە زەردەخەنە
 لەسەر لىتۈي نەخشىنتان
 چەسپە ، گەردوون ھى منە
 بەشىكم لە خۆشيتان
 پىم خۆشە كە سەراپا
 گىيانم چراختان بى
 دەرد و بەلاتان لا با
 رادەرى داختان بى
 ئاۋاتمە خونچە ئاسا
 چەپكى بن لە باۋەشما
 بە دل ھەست دەكەم ئەوسا
 كە يلم لە بەختى گەشما
 كاتى بە پىرۆزىبە ۋە
 پىم ئەلەين ھاۋرىتى منال
 بەۋپەرى شانازىبە ۋە
 گىيان ئەدا لە شەقەى بال
 ئەخووزم وا بەپاكى
 ھەر پىرۆز و مەزن بن
 ھىوا و شەوق و پرووناكىبى
 پاشەپۆزى پۆشن بن

۱۹۹۶/۱/۱

جيهانه جوانه كه مان

۱

دنياكه مان داستانه
 گول و باخ و بيستانه
 زوو و هره بوسه يراني
 پر له تابلوي جوانه

۲

دنيای گه شمان بيينه
 هر خه نده و پيکه نيته
 نه وي به دل شهيداي بي
 به خته و هر و گه شبينه

* كئى رابه رى ژيانمانه
 كئى دهرمانى دهر دانمانه؟
 - : ماموستا

* به سوزتر له بابيه و دايه
 سوزى شه پولى دهر يايه!
 - : ماموستايه...

* كئيه په يامى پشتا و پشت
 چاك نه سپيرينه ناخى گشت؟
 - : دياره هر ماموستايه
 ماموستايه بي هاوتايه
 ماموستايه
 ماموستايه
 ماموستا...

۱۹۸۵/۱۰/۱۸

خه ندهی پیشواری

۱
باخچه مان به ریلآوه
خۆشی و شادی و گولآوه
لانهی مهلی نهخشینه
گولزاری زۆر به رینه

۲
ئه م گولزاره به هه شته
سهیرانگهی خه نده و گه شه
هه رچی په پوولهی جوانه
له باوه شیا میوانه

۳

ئای له دنیای منالان
ئای له گولآله ئالان
ئای له هیوای دیرینی
ههزاران ههزار سالان

۴

شهیدایانی به هره کان
فهرموون بۆ جوانترین جیهان
بۆ گولزاری دلگیر و
پهزاره و خهم به بادان

۱۹۹۷/۱/۱

خه مږه وین

۱

به به نه رم و نیـانه
به به شـادی دلا نه
خه نده ی، گولی قه دپاله
قاقای: تینی ناوماله

۲

گریانه که ی تاوازه
جوانترین نۆته ی نازه
به به مان خه مږه وینه
هه همیشه جوانی نۆینه

۳

چی فریشته ی به زدانه
به خته وهر و شادانه
خه نده و شادی به خشینه
نۆشینى شیله ی ژینه

۴

گولاله ی ږاپه ږینین
هه وینى پاکى ژینین
بو ئاسوی به خته وهری
سروودی نه مری نه چږین

کورس:

دایک و باوکان، میوانان
به دل و به گیان و چاوان
به خپره اتنتان نه که یین
بو باخچه ی ږه هیوامان

۱۹۹۲/۱/۱۲

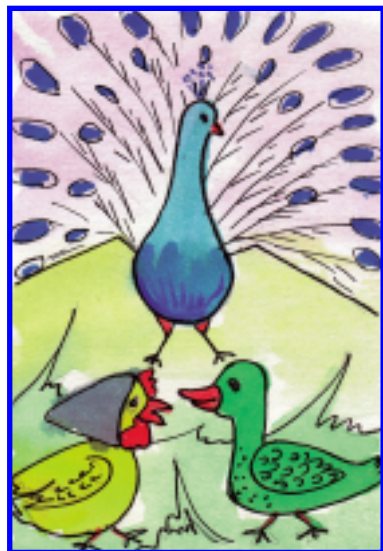
دایه:

دهدهی به به گیان و هره
ته می دلمان لابه ره
داره داره، پاپایه
به به خونچه ی هیوایه
به به سر وه ی بیگه رده
به به شنه ی سه ره هه رده
له گیژاوی په ستیدا
به به دهرمانی دهرده
به به پشووی دوا ی ره نجه
زیر و زبو و هم گه نجه

کورس:

به به شادیی خیزانه
له ناو دلا گولدانه
له جوانترین جوانی
به به زورتر جوانه

۱۹۸۲/۹/۷

بالنده نه خشینه کان

کورس:

تازیزه کان، هه ژالان
چاو گه شان، کورپه تالان
دنیای جوانی بالنده
زور رهنگین و دل به نده
ده ی بابچینه سهیرانی
خلخل بینه میوانی
سه ره له هه ندی مه ل بده بین
سهیرانیکی خوش بکه بین

۱- که له شیر

ئه ها، ئه م که له بابیه
چهن دلگیرو و نایابه
هه زار پوینه و جوانه
بانگدیری به ریه یانه

زۆر دەنگخۆش و نەخشینە
هاورازتیکى شیرینە!

۲- چۆلەكە

جریبوی چۆلەكەى بهیان
مژدهی رۆژی تازهیه
هه موو جوانییەکی یه زدان
تیکه ل بهم ئاوازییه
ئیسک سووک و چالاکە
هه رهک خۆمان دلپاکە!

۳- مریشک

مریشکه کهم به رهه مداره
زۆر به نرخ و نازداره
هه موو کات و سهردهمی
دانى چاکى ئەدهمی
زۆر خه پان و به که لکه
هیلکه م بۆ ئەکا... هیلکه!

۴- بولبول

بولبول به سۆزی گهرمی
زۆر به جوانی و به نه رمی
ههستی ناسک ئەدوینى
هیواى تازه ئەچینى
ئاوازی پۆیهی چالان
خۆشییه بۆ هه موو دلان!

۵- مراوی

مراوییه جوانی، مراوی
تۆ خنجیلهی ناو ئاوی
به ناز و لار و له نجیهی
وه کو خه پۆلهی باخچهی
که جوان سه رنجت ئەدهین
پر به دل ئەلین ئۆخه ی!

۶- که ناری

چریکه و سۆزی که ناری
ئاوازی گیانه و دیاری
که به کول ئەچریکینى
ته لى سۆز ئەهه ژینى
گوئ بگرن له چه هچه هه ی
له نه وای پر له به هره ی!

۷- قاز

ئهم ره وته پر له نازه
جوانه، هی پۆله قازه
له سه ره زهوی و له ئاوا
به پریز و به ناز ئەپروا
خۆشی به گیان ئەبه خشی
هه ناوی پى ئەخرۆشى!

۸- کۆتر

کۆتر فریشتهی ئاشتییه
ئارامه، زیانی نییه

له بهر دلان و بئ وهيه
هاورپتي گياني ئيمه يه
كه ئه دا له شهقه ي بال
ژين ئه كا به خونچه ي ئال!

۹- تووتی

جارتكيان دايكم وتی
رۆله تو بووی به تووتی
چی ئه لئین ئه یلیتته وه
ژیری، شهوق ئه ده پته وه
تووتی جوان و هوگره
تووتیی پهنگین راگره

۱۰- كهو

كهو دهنگخوشي شاخانه
ئاوازیی باخانه
زور زیتته له و وریاه
لانه ی لوتکه ی چیا یه
به قافییه و راجه نینی
ئه كه وینه گه شبینی

۱۱- مهلی خوشه ویستی

هر له سه رخۆ و بئ په له
جوان بروانه، ئه م مه له
هیمای خوشه ویستییه
لابه ری گشت په ژاره و
دهرد و خه م و پهستییه

به میوانی به، لاده
مهراقی دل به باده!

۱۲- تاوس

تاوسی ناسک و نازدار
چه تری نازی هه لداوه
په لکه زیرینه ی به هار
به م نه خشه نه خشینراوه
جوانی هه ر هی تاوسه
که وترا تاوس به سه!

کورس:

ئه م جیهانه نه خشینه
گه شت و به هه شتی ژینه
ئیمه ش گه ش و دلسۆزین
وهک چاومان ئه پپارتیزین
وینه ی باخچه ی هیوامان
خوشه ویسته له لامان

۱۹۹۷/۱۲/۲۱

۳

بەرابەرى فریشتە
ئەفرین بۆ کامەرانی
ئەمەش خۆشترین گەشە
بۆ لوتکەى شادمانى

۴

گەشتى پەرى و كۆرپەكان
نەخشىنترین سەيرانە
وەك چرىكەى بولبولان
بەختە وەرىبى دلانە

۱۹۹۷/۱/۲۳

گەشتى پەرىستان

۱

لە دنیای پەرىستانا
هەر نەورۆز و خەندەپە
لە گەرمیان و کوپستانا
ئاهەنگى پەروەردەپە

۲

بەخۆشى و بى ئازاردان
پەپوولەكان لە گەشتان
هەموو گەشبىن و خەندان
شاد و دەست لەناو دەستان

(*) کئی زہردہخ—نہی ژینہ

کئی گولزاری بہرینہ؟

- ہہر ٹیمہ

(*) کئی س—روہی بہرہیانہ

شنہی دوندی ک—وردانہ؟

- ہہر ٹیمہ

ہہموو:

ہہر ٹیمہی تی کوشہرین

جگہرگوشہی سہروہرین

رہنجمان گہش و بالایہ

خہرمانمان دوایی نایہ

۱۹۹۸/۱۲/۱۰

چاوگہشہکان

(*) کئی پہپوولہی نہخشینہ

کئی پیشہی گول بہخشینہ؟

- ہہر ٹیمہ...

(*) کئی گولالہی نہم—رہ

کئی ہہنگوین و شہکرہ؟

- ہہر ٹیمہ

(*) کئی ئەستیرہی سہرکەشہ

کئی گہلاویژی گہشہ؟

- ہہر ٹیمہ

۲

وهرنه وه، منیش دایکم
گه لئ گورج و چالاکم
هه موو ژینم تهرخانه
بو جگه رگوشه ی چاکم

۳

منیش خوشکه گه وره که م
حه ز له ئیش و کار ته که م
بو یارمه تی، به پرتاو
ئه لیم به سه ر هه ر دوو چاو

۴

منیش لاوچاکم، کوپم
زیر و گه وهه ر و دوپم
وینه ی بابه نازدارم
خه ریکی ئیش و کارم

۵

خوشه ویست و گونجاوین
نازدارین، خوا پیداوین
هه موو یه ک دل و گیانین
دل سوژی نیشتمانین

ماله باجینه

کۆرس:

یاری ماله باجینه
زۆر خوش و خه مره وینه
بو ناو کۆری خاوینه
وه ره دهسته که ت بینه

۱

ئه ها: من بابه گیانم
خه مخۆری هه مووتانم
دهروونم فراوانه
زۆر دل سوژی خیزانم

خیزانێکی به ختیارین
زۆر کارامه و هۆشیارین
له خوای گه وره ئه خوازین
سه رانسهر ئه م جیهانه
وه کو ئیمه شاد بژین

۱۹۹۵/۱۱/۲۷

مریشک

کۆرس:

ئهم مریشکه خه پانه
زۆر نه خشین و جوانه
هه میسه له گه لمانایه
به که لکه، گرانبه هایه

۱- هیلکه

هیلکه خوش و به چێژه
سوودی زۆره، بیچێژه
دیاری مریشکه خه پانه
نازداری هه موومانه

۲- خۆراک

بۆ میوان

بۆ خۆمان

هیتلکه زۆر پاک و چاکه

بۆمان بینه، خیراکه!

۳- جووجه له

جووجهی نهرم و خه پۆله

وهک ئاوریشمه، نهشميله

نه وهی مریشکه دلیره

له دوای دووسی مانگی تر

مریشکه، یان که له شیره

۴- پهڕ

سه رینه کهم

بۆ خه وه زۆر شیرینه کهم

نهرم و خوش و ئارام به خشه

خه می سه رینه په رینه کهم

۵- جیقنه

بۆ کشتوکال

بۆ به ره می زۆر چاک و ئال

باشترین شت هه ر جیقنه یه

په ینی چاک و بی وینه یه

۶- گوشتی مریشک

خو نه کا هیچ مریشکی

له نه نجاما له ناوچی

نه گه ر هه ر هیتلکه نه کا

چه قو کاری خو ی نه کا

کۆرس:

سه یرکه ن، نه م په له وه ره

سه را پا خیر و بیره

خاوه نی به خته وه ره

هه می شه شاد و تیره

۱۹۹۵-۲-۹

په پووله خه ندهی ژیان
ئه به خشی به گشت جیهان

*

په پووله و گولّ دووانه
بووکی ئەم کوردستانه
گه شهی ئەم هه موو دهشت و
چهم و دۆل و کیوانه

۲

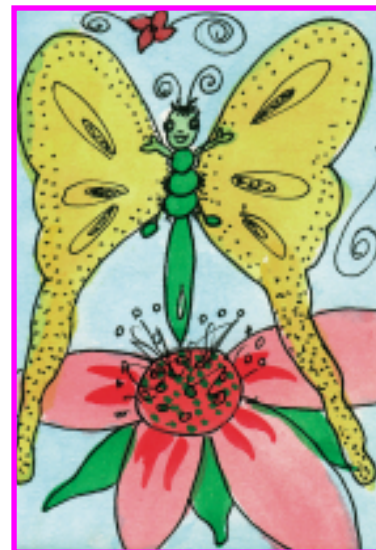
په پووله و گولّ پیکه وه
سه و داسهر و هوگرن
له چهم و سه رلوتکه وه
هیمای نه مری هه لگرن
هه ردوو شاد و دره خشان
دهس له ملان و شان به شان

*

که په پووله سه ما ئەکا
خوشی به ناخی دلّ ئەگا
هه موو ده و روبهر
شاده و به خته وهر

۳

سه مای په پووله جوانه
سووما و گه شهی چاوانه

په پووله

*

په پوولهی نه رم و نیان
خه ندهی زۆر گهش و جوان
ئه به خشی به هه موومان
دلانیش زۆر شادمان

۱

خه ندهی خونچه و گولاله
بی په پووله داماوه
ئه و جوانییه گهش و ئاله
زۆر په شیو و ژاکاوه

ههركهسى ئالوودهى بى
ئاسووده و شادمانه
وهكو خۆرى گهش و پروون
شادى ئهخاته دهروون
كرۆكى دل گهشاويه
خه م و خهفەت سه رنگوون

*

بو پاكزى

دوور له مۆنى و توندو گرژى
په پوولهى جوان تا هه تايه
خۆى سه ره تايه و كو تايه

٤

په پووله فريشتهيه
زادهى ئەم بهه شتهيه
زۆر جوانكيله و خاوينه
هه ميه شه شادى نوينه
بى باكه، چونكه پاكه
بو هه موومان، وا چاكه
وهك ئه و بين چاوى لى كه بين
هه موو هاوړييان فيركه بين

*

په پوولهش وهك زاروله
هه ر خه ريكى كو ششه
زۆر دل سوۆز و به كول
وينه ي له دلا نه خشه

٥

په پووله هاوړي پمانه
هه ر به وينه ي خو مانه
هه ميه شه تى ئه كو شى
به خته وهه رى ئه نو شى
به سووده، بى زبانه
زۆر زيرهك و لى زانه

*

په يام هى په پوولهيه
فريشتهيه، بى وهيه
هه ميه شه بى پشوودان
گه لى سه رقاله و شادان

٦

په پووله ميه ره بانه
نامه به رى گولانه
له گه لى په رى گولانا

ههنگ

ئاخپوهر:

ههروا لهسهرخۆ و بیدهنگ
 گوی بگره له نهوای ههنگ
 چیرژی خوشمان ئەداتنی
 گهشه ی ژینمان ئەگاتنی

۱

دهنگی زهنگی ئاههنگه
 نهوایه، ئیزه ی ههنگه
 لهناو کلووره ی ئاراما
 شیله ی جوان و به تاما
 وهکو مالی ته بایی
 ئەژی به دلنیایی

هه می شه ئاوێزانه
 سرپه ی شادی شهیدایه
 په یامی پاکی لایه

*

په پووله و منال پیکه وهن
 ههردووکیان ههول ئەدهن
 خه نده بخه نه سه ر لیوان
 ژیان شادی بی و سهیران

کۆرس:

په پووله و ئیمه ی منال
 هاومه به ست و هاو رازین
 ئیسک سووک و گۆنا ئال
 ئاشتی و شادی ئەخوازین
 په یامان ورشه داره
 وهک هه می شه به هاره

۲۰-۱۱-۲۰۰۰

چالاکه، به توانایه
تاکو رۆژ ئاوا ئه بی
سه رقاله و ماندوو و نابی

*

له گه ل گولانا هۆگره
وریا و به هره وهرگره
خوی له خوبا به هره یه
به هره ی به زدانیی هه یه

٤

سه رجهم گول و گولاله
گوله کیوی و هه لاله
هه موو پشووگه ی هه نگن
نه شمیالانه و چه له نگن
هه نگ گه لی کارامه یه
وینه ی بالای ئیمه یه

*

کۆری گهرمی نازداران
ههر شادییه و گولباران
هه نگوینی خوش نۆشینه
په ره ی گولان پۆشینه

*

هه نگ گه لی هونه رمه نده
کو لنه دهر و نه به رده
جیی باشی بو هه لکه وی
لانه ی سازنه دا له وی

٢

له شاخ و له کونه به ردا
له پیده شت و له هه ردا
له قه دی کلۆره دارا
له باخان و گولزارا
خانه ی چاک ئه پزینی
لانه ی چاک ئه سازینی

*

له گه ل یه که م گزنگا
ئاسوگه ی ره نگا و ره نگا
بازووی کاری هه لئه کا
ره نجی به رده وام ئه دا

٣

هه نگ زیره ک و پیشره وه
بی ئارام و بی خه وه
هه میشه له کارایه

ههنگ ئالوودهی گولانه
 هه گولئی خه نده رانه
 له گه لیا دهست له مالانه
 کۆریان گهش و نه خشینه
 به رهه مه که ی ههنگوبینه
 ئای، چهن خو شه کۆری وا
 ژین به ره و شادی ئه پروا

*

گولاله ی هه مه چه شن
 هه موو پازاوه و گه شن
 به رهه میان هه زار په نگه
 شیله که یان بو هه نگه

۶

ههنگوبین گه لی به که لکه
 دانسقه و یه کاویه که
 پوخته ی شیله ی گولانه
 نۆش و وزه و دهرمانه
 هه رچی ههنگوبینی پوخته
 گهرمه سییر و کویتانه
 دیاری ههنگه خه پانه

*

ههنگ پهروه رده ی سه رکه شه
 نمونه گه شه ی ئیمه شه
 ماندوو بوونی بو نییه
 خو شه ویستی گیانییه

۷

ههنگ خه لاتی خودایه
 که لکی له ئه ژمار نایه
 گورج و ماندوونه ناسه
 له توانادا سه ریاسه
 ریزی بهرز و بالایه
 خو شی له و که سه ی وایه

*

به بالی ورشه داری
 به کاری به رهه مداری
 هه می شه هانمان ئه دا
 رییازمان پیشان ئه دا
 ئه وه نده ی تر هاوکاربین
 زۆر به توانا و هوشیار بین

ئىمەش ھەردەم سەرقالين
جگەرگۆشەى كالكالين
زۆر كارامە و پيشەنگين
يەك بە يەكمان ھەر ھەنگين
شادين، كۆششمان ديارە
بەرھەممان پىرشنگدارە
بوونەوھەرى بى بەرھەم
دوورە لە رەوتى سەردەم

۲۰۰۰-۱۲-۱۸

ئاشتى

*

حەز ئەكەم ھەموو مالى
ئاژاوە و شەر پامالى
بە خەندە و بە پىكەنين
ھەموو بەشادى بژين

۱

پىم خۆشە مالىكەمان
ھەميشە ھەر ئاشتى بى
دەنگە زورالەكەمان
دوور لە پەستى و ماتى بى
ژيانمان ھەر خۆشى بى
كەيف و شادى نۆشى بى

به گـۆرانی و به یاری
به ئاشتی رائه بو پیرین
فریشته ی خیر و بیرین

*

په پووله هاو پیری ناخه
لابه ری ئۆف و داخه
گول و گولزاران گیلله
ته نیا بو ئاشتی و یلله

٤

هر که په پووله تان دی
سه رنجی بهن به وردی
ئه ویش وه کو خۆمانه
خۆشه ویست و خه پانه
بیوه یه، ئاشتی خوازه
نازداره، بی ئه ندازه

*

له گه ل گولان هاوده مین
ئاشتی خوازی سه رده مین
به رنامه مان ئاشتی یه
بی ئاشتی شادی نییه

*

دراوسی زۆر به پیزه
له شه ر دووره په ریزه
ههروه کو هه ردوو چاوم
خۆشم ئه وی تا ماوم

٢

له گه ل ده رود راوسی
به بی خورپه و هیچ ترسی
وه ک فریشته ی ئاسمان
به ئاشتی و کامه رانی
ئه ژین به بی ئاژاوه
ژینمان شادی و گولاره

*

له گه ل هه موو هاو پیریان
وه کو فریشته و مه لان
خۆشه، و بال ئه گرین
بو ئاشتی تا که شکه لان!

٣

له باخچه ی به رینمانا
له لاله ی شیرینمانا
وه ک بولبول و که ناری

گول پەيامى ئاشتییە
 ھیمای خوشەویستییه
 بۆ ئاشتى خۆی شاباشە
 ئاشتى پیرۆزە، باشە
 ئیمەش گوللەھى ئاشتین
 خونچە گوللى بەھەشتین

*

دەك خوا ئەو كەسە بگرئ
 كلپەھى شەرمان تى ئەگرئ
 ئەيەوى كوردستانمان
 بكا بەشین و گربان

۶

ئەم كوردستانە جوانە
 بووكى ئاشتییە یەزدانە
 ئەوہى بەرۆكمان ئەگرئ
 بەر كینە و نەفرەت ئەدرئ
 ھەموو دژى ئەوہستین
 بۆ ئاشتیمان بەرہەستین

*

بۆ كۆترە سپییە ئاشتى
 بى ماندوویى و دەرہەستى
 ھۆنراوہى زۆر نووسراوہ
 نەواى مەزن و تراوہ

۷

كۆترە سپییە نەخشینە
 نیشانەھى ئاشتییە ژینە
 كە ئەدا لە شەقەھى بال
 مپەردەزمەھى شەر و شۆر
 ئەكەوپیته نالەنال
 كۆترى ئاشتى خۆى نوان
 خپەر و ئاشتییە بۆ ھەموان

*

سەراپا ھەموو دنیا
 ھەر لە سایەھى ئاشتییە
 شاد ژيان بەسەر ئەبا
 زۆر ئاسوودە و دلنیا

كۆرس:

ھەرچى كۆرپە و ساوايە
 ھەرچى گول و گەلايە
 لە سایەھى ئاشتیدايە

ٲاههنگي ٲهنگهكان

١

ٲاههنگه، ٲاههنگه
ٲازانهوهي سروسشته
ٲاههنگي همهه ٲهنگه
وهره، زووكه، مهوهسته

٢

ٲهنگهكان ٲيكهلاون
جواني و شادي و گولاون
دهست له ملان و ٲاسوودهن
مژدهي بهختياري دهدهن

بوونيان له گه شيدايه
با هه موومان به گشتي
بلٲين هه ر بٲي ٲاشتي
ٲاشتي هيواي هه مووانه
گه شه ي زهوي و ٲاسمانه

٢٠٠٠-١٢-٤

نەخش و بەخشی خودایین
خۆشی و ئاهەنگ و شایین
وہکو پہلکہ زتیرینہ
کوڑیان گەش و رەنگینہ

۱۹۹۴-۱۲-۲۶

۳

سپی دەروونی پاکە
ورشە ی رەنجی رووناکە
رەشیش شەوی ئارامە
باوەشی خەو بەتامە

۴

سوور خوینی گەشمەردانە (*)
تیشکی لوتکە و ھەردانە
بۆ ھەورازتر بپروانین
شینیش خەندە ی ئاسمانە

۵

زەرد خۆر و پۆژھەلاتە
سەوز بژیوی و لاتە
خییر و بییر دائەباری
کووردستان پر بەراتە

کووس:

قاوہیی و پرتەقالی
وہنەوشەیی و ئال و مۆر
ھەموو رەنگی خۆمالی

(*) گەشمەردە: شەھید.

چەپلە ئاوازىكى جوانە
بەخ بەخ لەم چەپلەرىزانە!

۲- فيكە

ئاي، ئاي فيكە
وہک چىرىكە
دل و ھەناو ئەجۆشىيىنى
ھەستى بەسۆز ئەخرۆشىيىنى

۳- شمشال

ئاوازي عەرشى بالا
وا لە گەرۆوى شمشالا
ساز و سۆزى يەزدانە
بۆ ئارامى گىيانە

۴- نەى

نالەى نەى
بۆ سۆز و ھەستى بى پەى
ساز و سرۆه و شەمالە
پەيامى يالە و يالە

۵- بالەبان

بالەبان، بالەبان
ترکەى نەژاد و بابان
ھەر كە دەنگ ئەداتەوہ
ناخى گيان ئەشواتەوہ

جیھانى نہوا

كۆرس:

كۆرى گەرمى نہوايە
ناخمان پىيى ئاشنايە
وہرن بۆ ئەم گولزارە
دوور لە خەم و پەژارە
بەشادى و بەپىكەنين
وہكو فرىشتە بفرىن
بۆ ناو بەھەشتى بەرىن

۱- چەپلە

چەپلە، چەپلە
بۆ پاداشتى وەكو گولە

۶- دووزەلە

گویی بگرن له دووزەلە
خۆش ئاوازه و ژبیکەلە
سوۆزی ناخی ئەم زەلە
چریکە و سازی سەرکەلە

۷- زورپنا

سەحەری گەرۆوی زورپنا
ژین تازە ئەکاتەو
که خالۆ فووی پیا ئەکا
خەم له بیر ئەباتەو

۸- دەهۆل

دەهۆل، دەهۆل
زۆر گورج و گول
هەر وەک دلمان لی ئەدا
هیز و تینمان پی ئەدا

۹- تەپل

ئا ئەم تەپل
تەپەیی وەک تەپەیی دلە
بەزەمە کەیی هەلپەرینە
چالاکیی و راپەرینە

۱۰- ساز و سەنتوور

ساز و سوۆزی سەنتوورە
چریکەیی نزیک و دوورە
کە ئاواز ئەپرژیتینی
هەموو گیان ئەهەژیتینی

۱۱- دەف

لێدە لە دەفی دەرویشان
نەوای دلی دەروون پیشان
دەنگی ئەلقەیی خانەقایە
نالەیی ئەشقی بارەگایە

۱۲- عوود

دەنگی عوود بانگەوازه
بۆ پرۆژی گەش و تازە
لە تەک کەمان هاوپرازه
سوۆزی بەتین و سازە

۱۳- کەمانچە

کەمانچەیی جوان، کەمانچە
ئاوازی وەک گول خونیچە
بەخەندەیی گونای رەنگین
ئەکا بەشایاشی ژین

۱۴- فلوت

كسپه‌ی ناخی ئەم فلوتە
لەگەڵ هێ شمشال جووتە
بەگوێی هەستا ئەچرپینی
رازی بەسۆز ئەدرکینی

۱۵- گیتار

ئاوازی گەشی گیتار
بۆ هەناوی دەردەدار
دەرمان و چارەسەرە
خەم لایەر هەر هونەرە

۱۶- ئۆکۆردیۆن

ئۆکۆردیۆنە خەپ خەپە
لە باوەشا، وەك كۆرپە
نەوای گەشی شاباشە
ناسکتەرین پاداشە

۱۷- پیانو

گیانم هۆگری پیانو
لەگەڵیا تان و پۆیە
هەر وەك تاڤگەیی خالخالێ
خەمەكان رانه‌مالتی

۱۸- کلارنیت

گوێ بگرن لە کلارنیت
بەنەوای پریشانازی
وەك پەری پیمان ئەلیت:
هەموو بکشین، سەرانسەر
بۆ کۆری جوانی هونەر

۱۹- چەلو

دەنگی دلیری چەلو
بۆ هەناوی من و تو
و بەردان و هەژانە
لابەری دەرد و ژانە

کۆرس:

جیهانی جوانی نەوا
ئارامتەرین ژوانە،
لەو دەتی ژینە هەروا
دل و گیانی هەمووانە
هونەر خۆراکی گیانە
هونەر مەند کامەرانه

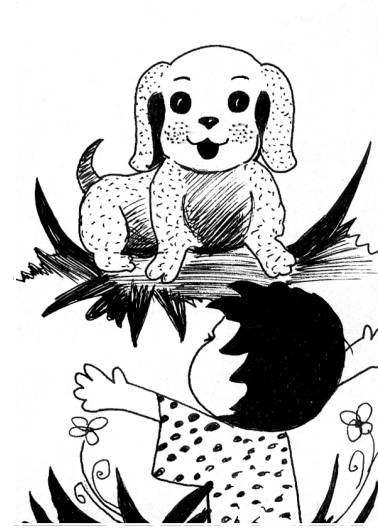
۳

تۆ دۆست و ھەلبەت ئارادە
بۆ تەنگانە ئامادە
دۆستۆز و ئەمکداری
زۆبە ھەرە بۆ لام، دە

۴

توتکە ی پاکم، توتکە ئە
زۆر چالاک و زیتە ئە
جیھانی ھەردوو لامان
خۆش و گەش و تیکە ئە

۱۹۹۷-۱-۲۵

توتکە کەم

۱

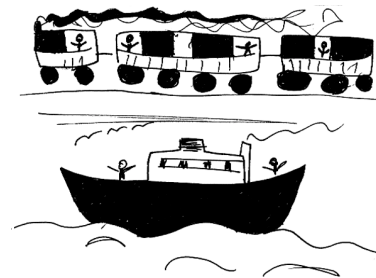
توتکە ئەمە کدارە کەم
ھاو پیتی گوند و شارە کەم
گەلی دۆم پیت خۆشە
ئە ی ھۆگرە نازدارە کەم

۲

ھەردوو کمان شەیدای وازین
لە گەڵ یە کتر دەسبازین
ھەر کە لە پەر دەرکە وین
بە گیانە وە ئامیازین

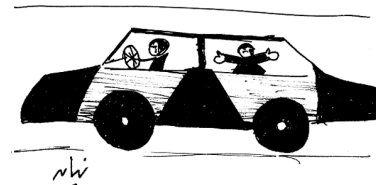
۳- عاره بانه

سه فەر به عاره بانه
زۆر به که لک و ئاسانه
که پیچکه ئه خولیتنه وه
رینگا ئه پیچیتنه وه

۴- که شتی

دیاره شه یدای سه یر و که شتی
دهی وهره، به سواری که شتی
به ناو دهریاکانا برۆ
به جیهانی جوانا برۆ!

گواستننه وه و که شتوگوزار

۵- شه مه نده فەر

سه فەر به شه مه نده فەر
خۆشی و شادییه تاسەر
ئه کشی، ئه کشی بی بوار
هه تا ئه گاته هه وار

۶- پاسکیل

پاسکیل دۆستی رینگایه
زۆر چاپووک و خیرایه
بو ههر لایه ک به وی
پیتی ئه چم، دل ئه سره وی

۱- پی

به پیتی خۆم
چاک ئه پۆم،
کۆلی خۆم هه لئه گرم
قۆناخی خۆش ئه بێم

۲- ولاخ

ولاخ که لێ خیرایه
خه لات و به خشی خوایه
سواری ئه بین، بار ئه با
گورج و گۆله، وه کو با

۷- ئۆتۆمبېل

ئۆتۆمبېلېش بەفرىكانى
وھك برووسكە ، بەتەكانى
زۆر زوو ھەمووان ئەگەيەنى
ئاواتى جوان بەدى دېنى

۸- فرۆكە

فرۆكە بەناو ئاسمانا
بە گولزارى پەريانا
تاكو ئەو پەرى دنيا
پىتى ئەچىن زۆر دلنيا

۹- بۆشايى ئاسمان

بۆ بۆشايى ئاسمان
بۆ گەردوونى فراوان
مرۆف والە گەشتايە
زانيارى دوايى نايە!

كۆرس:

بژى تواناي زانستى
پېشكەوتن و پېئويستى
ئەبەخشى بەھەمووتان
ھەموو گەش و شادمان

۱۹۹۵-۱-۲۸

چاوشاركى

۱
بۆ چاوشاركى
منالى گورج و
چالاک بابى
بە گەمەى جوان
دلئمان خوش بى

۲
شارگر... شارگر
زۆر كوتوپر
ئازاي ئەوي
گورج و بەگور

گشت هاوړپيکان
چاک بگونجین
گشت دلپاکان
قهت نهړه نجین
ههر نهړه نجین

۱۹۹۵-۱۱-۱۹

۳
کښی بی باز بی
چاک دهر باز بی
کوښنه دهر و
سهر فراز بی!

۴
به بی تازار
وهک لاله زار
شاد و ړووسوور
بگاته شار!

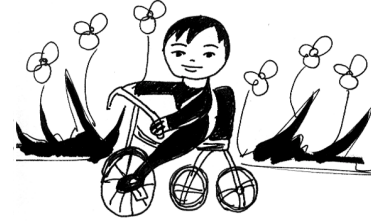
۵
گه مهی نیانی
دوور له هه له
چراخانی
ناو کوښه له

کورس:

با ئاواتمان
یاربی جوان بی
هه موو کاتمان
شایلوغان بی
هه موو ژینمان
ههر شادان بی

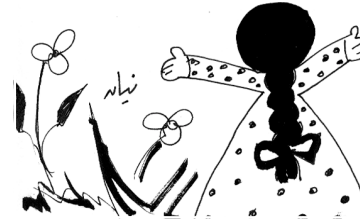
۳

پاسکیله کهم زهنگی ههیه
گولێ رهنگا ورهنگی ههیه
ههروه کو بووک: جوان، رازاوه
خونچه گولێ له خۆی داوه

۴

پاسکیله له م سێ پیتچکه یه
تین و گوری بۆ لوتکه یه
پاسکیل بیتن بۆ گۆرپه پان
وهرن بۆ گهمه ی جوان جوان

پاسکیل

۵

پاسکیله کهم دوو تایه یه
زینی نهرم و جوانی ههیه
به فریکانه، زۆر خیرایه
زۆر نایاب و به توانایه

۱

پاسکیله کهم
یاربیه جوانه خنجیله کهم
هاورازمه، هاوکارمه
وهک هاوده می نازدارمه

۶

له ماله وه یاری ئه کهم
به پاسکیله جوانکیله کهم
نایبهمه سه ر جاده و کۆلان
به دوور ئه بزم له دهرد و ژان

۲

پاسکیله کهم وردیله یه
ههروه کو خۆم ژیکه له یه
زۆر جوانه، له بهر دلانه
له سه ر زاری مندالانه

۷

پاسکیله کهم وه کو چاوم
ئه پاریزم تاکو ماوم
جوانترین گه مه و دهرفته و کات
پیشکەش به گیان و دلّ ئە کات

۸

خوشک و براو به به نیان
هاورپیی دلّ و دیده و باوان
له م پاسکیله م بیبهش ناکه م،
دهی وهرنه وه
به به و هاورپیی و خوشک و براکه م

کۆرس:

ئیمه پاسکیل ناشکینن
قهت هه لی ناوه شینین
تاکو بلّیی خوشمان نه وی
دهردی له به دکار که وی

۱-۵-۱۹۹۵

خواردنی کۆلان

کۆرس:

ئای چلیسی
چه ند خوویه کی
چه وت و پیسی،
مایه ی دهردی
هوی تازار و
رهنگی زهردی!

۱

ئای، نه خوشم
وهک بلقی ئاو
له سه ر بۆشم
بی تین، تاساوا!

هەر نهسینم
هەر نه کرم
قهت نهسینم!

۱۹۸۹-۱-۱۰

۲

چهند لاوازم
تۆف، بی وزه و
زۆر ناسازم،
له بهر چیبیه
هیتزم نیبیه!

۳

دایه و بابەش
گه لیک ماندوون
دیاره تووشی
دهرد و خه م بوون!

۴

مال بی دهنگه
هه موو کهسی
کپ و مهنگه،
گشت داماون
هەر نه ماون!

کۆرس:

گەر ئەم جارە
چاو هه لاینم
دوا بپیاره
شتی کۆلان

۳

گشت مه له کان
به سوژی جوان
جریواندیان
تینی تازهی
ژینیان نوان

۴

رۆژی نوی
له دیده ما
پی نه که نی
په ژاره و خه م
وه لا ده نی

۵

منیش هه رده م
هه ولده دده م
هه ر نازدارم
گولبه هار به م
چاک نه خوینم
ره وشتی جوان
جوان نه نوینم

کۆرس:

هه موو خونچه بین

74

سالی تازه

۱

سالی تازه
کۆرپه ی نازه
چه ن جوان نه کشی
به خله خل
هاته پیشی

۲

پله یه ک ته مه ن
خۆش و ده گمه ن
هاته کایه
دل ئاوايه

73

پۆله كانى ژين

كۆرس:

ئىيمه پۆلى ژيانين
وهك جوانى جوانين
گه شاوه و كامه رانين

۱

من له پۆلى يه كام، يهك
پۆلى يهك پاك و زيرهك

۲

من له پۆلى دووه مام
گورج و زهنگ و وريام

گۆلى باخچهين

رۆژ ئه دوينين

دوارپۆزى گهش

له چاوماننا

ئه خه ملىينين

له گه ل رۆژ و هه ساره كان

نه مر ئه ژيانين

وه كو ژيان

۱۹۸۸-۱۲-۳۱

تۆپ

۱
ئەم فتيۆلە
هەررەكو خۆم
گورج و گۆلە
بو كوی برۆم
لە گەلمايه ،
پیتوئندیمان تا هه تايه
دوایی نايه

۲
كاتی یاری
زۆر توند و تۆل

۳

منیش پۆلی سییه مەم
پوختە ی شیلە ی بەرھە مەم

۴

منیش لە پۆلی چوارام
لە بەھەشتی گولزارام

۵

منیش وا پۆلی پینجم
شەیدای گولزاری رەنجم

۶

منیش لە پۆلی شەشام
لە دیدە ی رۆژی گەشام

کۆرس:

خونچە ی سەر سنگ و یەخەین
شادی و شانازی و ئۆخەین
هەرگیز درێغی ناکەین
جگەر گۆشە ی ئەم خاکەین

۱۹۹۴-۱۲-۱۴

كۆرس:

ئەم ھاۋا رېئىيە
ئامادە يە و
لەسەر رېئىيە ،
بى ئەۋەى ھىيچ
دل پرووشى
بۆشايى زىن
دائە پۆشى ،
كاتى زىرپىن
ئەپە خىسپىنى
ھىۋاى نەخشىن
ئەنە خىسپىنى

۱-۷-۱۹۸۹

بە ھۆشبارى
گۆل لەسەر گۆل
تۆمار ئەكا
بە خۆشبييە ۋە
ھاۋا ئەكا :

۳

ئەۋى رەنجى
ورشە دارە
زۆر بەگورجى
لەناۋ كۆرا چاك ديارە ،
ھونەرى جوان
جوان ئەنۋىنى
ئاۋاتى گيان
ئەخە ملىنى...

۴

ئەم تۆپەى من
گورژمە تىشكى
گەشە و پۆشن ،
ۋەك رېبەرى
چاك و پاكە ،
ۋەك گەۋھەرى

۳

باران خه‌نده‌ی مناله
گه‌شهی ده‌شت و لاپاله
گولبارانی ئاسمانه
گه‌شانه‌وه‌ی جیهان و
خۆشبه‌ختیی کوردستانه

۴

بارانه ، وا شه‌ست ده‌کا
هه‌ناوی چاوچنۆکان
نائومید و په‌ست ده‌کا
ئه‌وی که گرانجانه
ئییجگار ده‌ردی گرانه

کۆرس:

مه‌رجه ئیمه‌ش وه‌ک باران
ببینه مایه‌ی شادی
بو ده‌شت و بو کۆساران
مژده و خۆشی و شادانین
دیارییه گه‌شهی یه‌زدانین

۱۹۸۶-۱۱-۱۰

باران

۱

خرمه‌خرمی بارانه
مژده‌ی گه‌شتی یارانه ،
ئا ئه‌م باران و وه‌شته
پیتکه‌نینی به‌هه‌شته

۲

باران جه‌ژنی هه‌ژاره
شادیی لوتکه و هه‌واره
به‌خته‌وه‌ریی هه‌مووانه
هه‌یز و تینی ژبانه

۳

خۆشهويستى رۆژگار
ئەوئەندەى تر، ھەزار جار
ناگاتە يەك لىيدانى
دلى پر سۆز و گەشى
سەرچاوەى مېھربانى

۴

ئاوازی قوول و بالاي
ھەموو زەوى و ئاسمان
بەرانبەر وشەى: داھە
داماوە و دەستەوہستان

۵

بېگومانم، دلنيا
بالاترين سيمفونيا
لەسەر رووى ئەم جىھانە
لاوانەوہ و لايلايەى
داھەى ھەميشە جوانە

۶

دلى زۆر بە پەرۆشى
تېن و سۆز و باوہشى
لانەى وزە و ئارامن

داھە خان

۱

ديارە سەرچاوەى ژيان
تەنيا داھەکە - داھە گيان
دەبا سەرگەردانى بين
لە ھەوارگەى بەرینا
بە گيان ئاویزانى بين

۲

بېگومان و زۆر پروونە
ھەرچى سۆزى گەردوونە
بەرانبەر سۆزى داھە
يەك تىنۆكى دەربايە

چاوغه‌ی ئاوات و کامن

۷

تاكو ده‌وران ده‌وران
هه‌رچی جوانیی جوانانه
ناگاته گه‌شه‌ی خه‌نده‌ی
دایه‌ی شیرین بو کۆرپه‌ی

۸

کام دیمه‌ن و کام تابلۆ
کام گه‌شه و ورشه‌ی ئاسۆ
پیرۆزن وه‌ک خه‌رمانه‌ی
دایه‌ی شیرین گه‌توگۆ؟

۹

هه‌ر جوانیبه‌ک دارپێژراوه
هه‌ر ئاوازی بیژراوه
هه‌ر پیرۆزی نووسراوه
با هه‌موویان ته‌رخان بن
وه‌کو گۆلی نازادی
شابه‌شی (دایه‌خان) بن

۱۰

لانکۆله‌ی ئاده‌میزاد
یه‌زدان به‌دایکی سپارد

جا بۆیه مرۆڤایه‌تی
به‌هه‌ستی پاک و بالا
(دایه‌گیان) رووگه‌به‌تی

کۆرس:

تاقه بانووی بالایه
به‌هه‌شت له ژێر پێیدا
تاكو ستایشی که‌ین
هه‌یشتا هه‌ر سه‌ره‌تایه
چاکه‌ی کۆتایی نایه
گیانی شیرینه دایه

۱۹۹۵-۵-۲۳

۳

بی له ریزا دانیشی
لاقی خاوین راکیشی
دهستی خرین بجوولی
گهردی سستی نه هیللی
به قاقای قوولی هه ناو
دهرد و پهستی هه لکولی

۴

به گه مه ی پاک و بیگهرد
وهک گولاله ی گونای ههرد
دلمان نه گه شیتته وه
دهروونمان نه شنیتته وه

۵

هه تۆل مه تۆل ته کامه
ئهوی ژیر و چالاکه
هاورپ و خوشک و برامه ،
هه رکه سی دلی پاکه
زۆر به ختیار و بیباکه

۶

هه ر منالیک بیوهیه
خیر و بیری پیوهیه

هه لوور به لوور

۱

پشووی دوا ی کۆششه
وازی خاوین زۆر خوشه
زوو وهرنه وه بۆ یاری
دوورین له ناله باری
ئه مپۆ هه لوور بلووره
زیرهک ، جوان و پروسووره

۲

هه لوور بلوور ته کامه
ئهوی پاک و ئارامه
وانه ی ژینی په وانه
بینایی دوو چاوانه

وهك كۆتري ئاشتىبە
سروودى ئازادىيە
زۆر زىنگ و وربايە
كارامە و دىنيايە

كۆرس:

هەلوور بلوور تەكامە
زەرد و سوور و شەمامە
بەياربى خۆش و جوان
گەش و رازاوە ئەبىن
وهك پەپوولەى كوردستان

۱۹۷۷-۱۲-۲۳

يەكەمىن هەنگاو

۱

بەيانىيان
تېكەل بەئاواتى جوان
لەگەل خەندەى
دېدەى گەشى سەرکەلانا

۲

لەگەل زىنگەى
پېشەنگى گەشى كاروانا
جىوہى ئەستېرەى بەرىبەيان
ئەبېتە ھاوړاز و مېوان

لەناو گزنگی چاوماننا
 لە دەروون و هەناوماننا
 جونبوشی کۆشش و فرمان
 دیتە بزووتن و هەژاران

کۆرس:

بۆبە هەنگاوی تەمەنمان
 پروو لە هەوراز و هەوارە
 خونچەیی هاویرازی گولشەنمان
 ورشەیی سەرگۆنای بەهارە

۱۹۸۵-۹-۳

گەمالە بۆر

۱

گەمالە بۆرە گەورە
 خەریکی خول و دەورە
 قەپۆز و لمۆز پەشە
 پیتی وایە هەر خۆی گەورە و
 دەماخ بەرز و سەرکەشە
 کام قەپەیی نەرم و نیانە
 تەنیا بۆ خۆی شایانە!

۲

سەرنج بە چەن نەزانە
 چەن گیل و سەرگەردانە!

ئەيەوئى ھەموو دىنيا
ھەر بۆ خۆى بىن بە تەنيا!

۳

قەپ زل و چا و چنۆكە
لە ئاستى بواری ژینا
نەوئیر و ترسنۆكە ،
ئەھا ، چەواشە بووہ
زۆر بىن ورە و لەرزۆكە

كۆرس:

خەرىكى پەلامارە
حالى زۆر شرە ، بەھارە
ھەلپەى كۆتايى نايە
دەردى گلاوى چا و چنۆكى
ھەر تۆپىنى لە دوايە!

۱۰-۹-۱۹۸۰

بەرەو پرووناكى

۱

وہك جریوہى بەرہیان
پازاوه و نەرم و نیان

۲

وہك پەپوولەى رەنگاوپرەنگ
وینەى بانگەوازی زەنگ

۳

وہكو گزنگى دوندان
شاد و گەشاوہ و خەندان

وینەى بەرخى شلومل
گورجوگۆل، بەخلەخل

کۆرس:

وینەى سروودى ئاوات
وہکو دیدەى خۆرہہلات
ہاتووین بۆ قوتابخانہ
کہ لەناخ و دلمانا
پرووناکیى گشت جیہانہ

مامۆستا:

خونچەکانى ژيانم
کۆرپەکانى باوانم
جربوہ و چرىکەى باخانم
ساز و شنەى شاخانم
دەک بەخیر بێن ہەزار جار
بۆ سەرچاوەى ژيان و
نۆشى ہەمیشە بەہار
نۆخەى رۆلەى گیانى گیانى
خۆشى و شادیتان ہانى

۱۹۸۹-۹-۳۰

فریشتەى بالآ

۱

دایە پایەى ژینمی
گولزارى رەنگینمی
بەرہەمى سۆزى گەشتم
زادەى گولئى بەہەشتم

۲

ئەدالى گيان گولمەنى
چەم و گيان و دللمەنى
وینەت نیا دنیا تە
ئەدام ہەر ویش ئەداتە

بہ فر

۱

بہ فرہ گہ شہ باریوہ
پریگہ و بانی تہ نیوہ
وہ کو دلّمان بیگہ رده
جربوہی دہشت و ہہ رده

۲

رووی زہ مینی پوشیوہ
پر دؤل و لوتکہ و شیوہ
ہہ موو لایہ ک رازاوہ
مژدہی شادیی ہیٹناوہ
کاتی بہ فر تہ باری

۳

دایکی نوورا چافانی
کانیا سووزا یہ زدانی
تہ ہہ نگشین و شہ ربہ تی
پاقثی، ملیاکہ تی

۴

دالگہ ہہ ردوو چہ وہیلی
بالا و بیگہ ردی، خہیلی
بوین ت بوین منہ
بہ ت ژینم روشنہ

۱۹۹۸-۷-۱

خېر و بېر دېته خواری

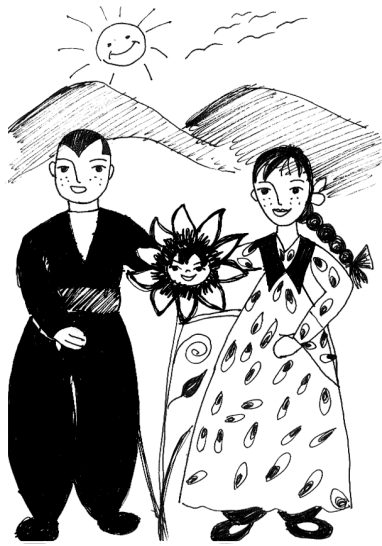
۳

ئەوی ژیر و توانایه
بۆ کایه ی جوان شهیدایه
بابی بۆ یاری و گه مه
بواره که مان زۆر که مه
بۆ گه شه ی دل و رهوان
پاکه ن، وهرنه گۆرپان

کۆرس:

که وهرز ئه ره ویتته وه
ئهم به فرهش ئه تویتته وه،
وهرنه مه یدان ده سبه جی
با هه لمان له کیس نه چی
یاری به فره سپییه
نازاردانی تیا نییه

۱۹۸۸-۱۲-۲۷

سال به سال

۱

سه رنجی به، ته ماشا
ته مهن سالی هه لکشا
پریبازمان هه ره روشنایه
به ختی گه شمان ئاشنایه

۲

هه ره کو کۆمای خه رمان
خېر و بېر دېته پیمان
سالی زبیره کتر ئه بین
هاوکاری به کتر ئه بین

فوتبول

۱

كۆپ بەستراوه،
له گشت لاوه
گۆره پانمان
به ناشقانى گهمهى خاوين
دهوره دراوه

۲

فوتبولينه
گۆلگۆلينه
گۆل له سهر گۆل
به دهست بينه

۳

ژير و داناتر ئه بين
زۆر به تواناتر ئه بين
ئه بين به گه شهى كۆمه
به تيشكى رۆژ و مه شخه

۴

هه موو پروو له هه ورازين
يهك ئامانج و يهك رازين
سال به سال پيش ئه كه وين
له سايه ي ره نجى پيرو
ئازادين و ئه سره وين

۱۹۹۶-۱-۵

وشه‌ی نوئ

۱
کاتی ماموستای هوشیار
له‌سه‌ر ته‌خته‌ی ورشه‌دار
وشه‌ی تازه‌ئه‌نووسی
هه‌ر پیستی مومی گه‌شه‌ و
بوژینم دانه‌گیرستی

۲
منیش هه‌روه‌ک رابه‌رم
رپی رۆژ ئه‌گرمه‌ به‌رم
به‌رپیازی رۆشنا
زۆر هوگر و ئاشنا

۳
به‌ دلێکی پاک
گورج و چالاک
بکشی بوگۆل
رۆله‌ی لاوچاک

کۆرس:

سو‌مای چاوی
زۆر شیرینی
تۆ پیشیاوی
ئافه‌رینی ...
رۆله‌ی چالاک و گورجوگۆل
سه‌د ئافه‌رین خاوه‌نی گۆل
به‌راستی گیانت بالایه
به‌ هه‌زاران ئافه‌رینت
پیی ره‌وايه ،
ئافه‌رین و ئافه‌رین

۱۹۹۵-۱۱-۱۸

پروون و گهش و دیاره
گهشت بو لوتکه و ههواره

۳

په پیرهوی وشه‌ی تازه
پیروژترین ریبازه
ئالای گهشی کاروانه
بو ئامانجی هه‌مووانه

۱۹۹۵-۱۲-۲۵

یه‌که‌م وینه

۱

یه‌که‌م خه‌تی ته‌باشیر
بووه زاخوی هه‌ست و بییر

۲

که هه‌ستامه سه‌ر ته‌خته
وامزانی ته‌خت و به‌خته

۳

که ده‌ستم دایه‌ خامه
هه‌ستم کرد ژین به‌تامه

با

۱

ئەلئیی جیپەری دەرگایە
 کەسیش دیار نییە، خوایە!
 کتیپە! فەرموو، میوانە!
 میوان جیتی سەرچاوانە

۲

دەنگ نایە و کەس دیار نییە
 دا بابزانم چییە!
 ئای، گولان شەکانەو
 ئۆی دلان گەشانەو!

۴

یەكەمین وینەم کیشا
 ریشە ی دەردم دەرکیشا

۵

کە یەكەم وشەم زانی
 فریم بۆ شادمانی

۶

کە دەستم کرد بە نووسین
 کە و تمە شادی نوشین

۷

فییری خویندن و نووسین بووم
 بەرەو ئاسۆی ژیان چووم

کۆرس:

دار و بەردی ولاتم
 کانی و باخ و ساباتم
 هەموویان تۆمار ئەكەم
 یەکیان بەهەزار ئەكەم
 دێر بەدێری سەر دەفتەر
 خوۆشی و شادییە تاسەر

خاوینی

۱

خاوینی خووی بالاییه
 فهرمانی بهرزی خوایه
 خاوین همیشه جوانه
 خوشه ویستی بهزدانه

۲

خاوین شاد و بهختیاره
 دور له دهرد و تازاره
 هر کۆرپه یهک که پاکه
 گهش و ژیر و چالاکه

۳

میوانه که مان بایه
 زۆر به نرخ و بالاییه
 بوژین یه که م پیتیسته
 سهنگین و خوشه ویسته!

کۆرس:

ئه هی هه وای شادمانی
 سهرچاوهی کامهرانی
 با سروه هه لکاته وه
 دهرد مان له بییر باته وه
 ئه م گهردوونه فراوانه
 به بی شنه ی تازادی
 که لاهیه، ویرانه

۱۳-۱۱-۱۹۸۶

ئاژاوه

۱

بابه ، بابه ،
 دايه ، دايه
 تونئو خوايه
 تاكهي نئم ههرا و هوربايه ؟

۲

پيتان وتين
 بهري ژيانين
 نهي له بهرچي
 هه موو رۆژي نوقمي ژانين ؟
 بوچي ، بوچي ؟!
 ده ي له بهرچي

۳

خاوين گولي گه شاوه
 هه ميشه هه رازاوه
 هه ركهس پاك و خاوينه
 خونچه به كه بي وينه

۴

ئهوي خاوين و پوخته
 فريشته ي شادي و بهخته
 بهخته وهر و شادانه
 دنياي پي ئاوه دانه

كۆرس:

خاويني خوي بالايه
 فهرماني بهرزي خوايه
 خاوين هه ميشه جوانه
 خوشه ويستي بهزدانه

۱۹۸۹-۱۱-۶

توخوا بهسه، دهی تهباين
 دوور له ئاژاوه و ههراين،
 سههگره دانی، مال ويرانه
 له جی شادی ههه گرپانه!
 توخوا تاکه ی
 دهی بهسه، دهی!

بابه:

پۆله، بانگه وازی ئیوه
 تیشکی دهشت و ههردوو کتیه
 و ئاوتان کرد به ئاگرما،
 ئهها... پرق و کینهه نهما!

دایه:

پۆله، ئیوه جگه رگۆشه
 خهرمانی پهنجی پر ورشه
 فربشته و پهههه
 پاک و شیرین،
 وته کانتان وهه ک خوتان
 شینهی گول و
 شوک و هههنگوبنی کوپستان!
 مناله کان (به گومانه وه):
 واته ئیستا دوست وتهیان!
 بوونه ته وه به چراخان؟

وهکو جارن دایه و بابهن؟
 هاوړی ئهه کۆره نایابهه؟

دایه و بابه:

دلی ئیوه هههچۆنیکه
 دلی ئیمهش هههه واپیکه،
 ئههستیرهه بهختی گهشمان
 کۆریه گهشهه باوهشمان

هههههه:

پژی ئاشتی و تهبابی
 نامهه بالای خودایی
 خهندهه بیگهردی ناوما
 ژین ئههه به خونچهه ئال
 ئاشتی مال سهههه تاپه
 بو شادی ئههه دنیاپه

ئوقيانووسېكە بىى بن
قوربانىيى زۆر بىى خەوشت
گەشە وەكو پرووى گەشت
گيانى شىرىنم دايە
بوونى تۆگشت دنيايە

۳

پېرۆزترىن رەنج ئەدەي
مەزنترىن لىيوردەي
منىش خەندەي پەرور دەم
گەشە و سۆمايى ديدەم
وینە و رەنگ و بۆي دايەم
پرووناكى و هيووا و سايەم
گيانى شىرىنم، دايە

۱-۷-۱۹۹۳

وشەي پرېشكۆ

۱

وشەي پرېشكۆي دايە
نەمرترىن ئاوازە و
خۆشترىن مۆسقىايە
سەرچاوەي ژيان بەخشە و
هەرگىز كۆتايى نايە
گيانى شىرىنم دايە

۲

دايە گيان مېھرەبانى
نايابترىن جوانى
سۆزى گيانى تۆبۆ من

۳

کام مه‌لی ئەم سه‌رزه‌مینه
 چریکه‌ی وه‌ک چریکه‌م به‌تینه!
 کام ئاهه‌نگ نه‌ویه‌هاره
 وه‌ک گه‌رووی من سازگاره!

کۆرس:

له‌ هه‌ر لایه‌ک سه‌ر ده‌ریبنین
 خوشه‌ویستی به‌دی دینین
 خێر و بی‌رمان له‌بن نایه
 وه‌ک هه‌تاوی بێ هه‌وتایه

۱۲-۳-۱۹۸۴

چریکه

۱

له‌ناخه‌وه من ئەخوینم
 هه‌میشه شادی ئەنوینم
 که چریکه‌م به‌رز ئەبیتنه‌وه
 لوتکه‌ی هه‌ستی ئەشنیتنه‌وه

۲

ئاوازی گیان ئاشنای ناخه
 شنه و خه‌نده‌ی لوتکه‌ی شاخه
 سۆزی گه‌رووم به‌ختیاریه
 قه‌شه‌نگترین دیارییه

ئەكشىيىن بۆچاۋەى ژيان
بۆناۋ پەرۋەردەى جوان

كۆرس:

پەپۈلە ۋ گۈلى زۆر ئال
كۈنچى جوانن ۋەك منال!
ئىمە رۆژ بەرۆژ رۆژىن
بۆژىنى تازە ئەژىين،
بەتېشكى قوتابخانە
ژىن گەش ۋ چىراخانە

۱۹۸۸-۱۱-۱۳

رېيى قوتابخانە

۱
پاستە، رېيى قوتابخانە
پرلە خونچەى باخانە
تەماشاکە، ئەم رېيىە
رېبازى ژىنى نوتېيە
جۈانېيى نەمر ديارە
ۋەك ھەمېشە بەھارە

۲
پۆل پۆل پەپۈلەى نەخشىن
گۈل ۋ گۈللەى رەنگېن

خۆشتر له چیتى ژيان
هه ناسه ی بۆن خۆشیه تی

۳

له ئاوازی یه زدانی
زیاتر به گیان ئاشنا
مه گهر قاقای په وانی
له باره گای پۆشنا

۴

خۆ گریان و نازه که ی
زریکه پر ئاوازه که ی
وهک گزنگی خۆره تاو
تین ئه خه نه بهر هه ناو

کۆرس:

به به خه ونی دیرینه
خه نده ی ژینی شیرینه
به نرخ و گرانبه هایه
لانکی له ناو دلایه
بۆ ئارامی دل و گیان
هاوده می بی هاوتایه

۱۹۹۴-۲-۷

په نگینترین نیگار

۱

ناسکتربین هۆنراوه
تا ئیستا هه لقولاوه،
په نگینترین نیگاری
به ریشه ی دل کیشراوه
به به ی جهرگ و هه ناوه

۲

گه شتر له خه نده ی به بیان
ورشه ی دیده ی گه شیه تی

۱
 نه خشه كه تان هەر هیچه
 ئامانجی پر و پوچه
 هەر كهس بهم چه شنه پروا
 چا و چنۆكه و تیر ناخوا

۴
 هه ندی خه رچی و رۆژانه
 هه لئه گرم بۆ ته نگانه

۵
 منیش زۆریه ی ته رخانه
 بۆ شتی قوتا بخانه

۶
 کتیب، گوڤار، رۆژنامه
 بۆم بوونه ته به رنامه
 باخی زانست ئاوايه
 خه رمانی گۆلی تیايه!

۱
 زۆر په سنده، ئافه رین
 شاد و به خته وه ر، بژین
 دیاره هەر كهس دوور بیینه

خه رچی

۱
 باسما ن باسی خه رچییه
 ئاده ی، خه رچی بۆ چییه؟

۲
 نه یده م به خوار دنی خوش
 حه یفه دهم به تال بی و بۆش!

۳
 منیش له هەر شوینیکم
 کوژراوی هه لپه ی ورگم!

هه‌میشه هه‌ر گه‌شینه

کۆرس:

به‌ره‌می ته‌م ره‌وانگه‌یه
ره‌وشنایی سه‌ر ره‌نگه‌یه
هه‌موو خونچه‌ی شانازین
شانازی و به‌خته‌وه‌ری
بو‌گشت جیهان ته‌خو‌ازین

۱۹۸۷-۷-۵

خونچه‌ی ره‌نج

۱

سه‌مای چاوین، نازدارین
چه‌پکه گولین، گولزارین
خونچه و چرو و هه‌لاله‌ین
گوله‌باخ و گولاله‌ین

۲

چه‌شنی گولان تاوه‌رین
وه‌ک ژیانین، نامرین
له‌کریوه و سه‌رما و شه‌خته
له‌کام هه‌لدیری سه‌خته

قوتابخانه بههشته

قوتابيههك:

قوتابخانه ئاههنگه

ئيمهش نه واو ئاههنگين
 پوورهى سهرقالى ههنگه
 ئيمهش ئاپوورهى ههنگين
 قوتابخانه بههاره
 ئيمهش ليژمه و شهستين
 گهشت و سهير گولزاره
 ئيمهش گولالهى گهشتين
 قوتابخانه بارانه
 ئيمهش هيوئه پوينين

۳

له كۆسپ و دهرد و بهلا
 له بهدكارى ناقولا
 دهستى دلسوزى و ئاوات
 بهتین و كول لاماندات

كۆرس:

زۆر ئهنتيكه ديينه بهر
 ههه نه بووبه له مهوبهه
 خونچهى رهنجين، نارهنجين
 سامان و مايه و گهنجين
 كوششمان دوایى نايه
 له گهه خوردا هاوتايه

۱۹۸۳-۴-۴

ئاھەنگ و پېشېركىتى

ئاھەنگ و پېشېركىتتە
 ۋەرنەۋە، كىتەركىتتە
 مەيدانى چالاكىيە و
 بزىنن چەپلە بو كىتتە!

۲

ئاھەنگمان زۆر رەنگىنە
 پەرۋەردىيە و زانىنە
 رۆشنىبىرى و زانىستە
 گەمەيە و پىكەنىنە

۳

با بەشدارى ئاھەنگ بىن

تېن و وزەى ژيانە
 ئىمەش پەپوولەى ژىنن
 قوتابخانە كانباۋە
 ئىمەش لە دلىئا ئەژىن
 پروناكىيە، ھەتاۋە
 ئىمەش گزنگى رۆژىن
 ئاى كە خويىندن چەن خۆشە!
 ئىمەش تريفەى خۆشىن
 كۆششى زۆر پەرۋشە
 ئىمەش ھەر تى ئەكۆشىن

ھەموو:

جىھان بى قوتابخانە
 بازار و دەرد و ژانە

۱۰-۹-۱۹۷۹

ژیر و دانا و پیشه‌نگ بین
کامه‌ران و به‌خته‌وهر
هم‌میشه ههر چه‌له‌نگ بین

٤

ئا‌هه‌نگه ، زه‌ما‌وه‌نده
به‌ده‌روونی پر‌خه‌نده
بو‌کوردستانی به‌ربین
با‌به‌شادی هه‌لپه‌ربین
مژده و گزنگی نوی
بو‌هه‌موو جیهان به‌ربین

١٤-١-١٩٩٦

شه‌نگه‌گول

١

ئه‌م گول‌زاره‌ی ئیمه هه‌رگیز
وه‌رز و مه‌رزی هه‌ر بو‌نییه
دوو‌ره له‌خه‌زان و پاییز
مه‌ل‌به‌ندی هیوا و شادییه

٢

هه‌موو گول‌پکی جوانه
مایه‌ی بینایی چا‌وانه
به‌ره‌هم بالایه و بی‌وینه
په‌روه‌رده‌ی گه‌ش و خاوینه
بو‌ن و به‌رامه‌ی ژیانه
چا‌وی ره‌نج و تیک‌وشانه

وه ورزش

۱

وه ورزش پاکی پوهانه
 پوهشتی بهرز و جوانه
 پروانگه ی گهشی ژینه
 مایه ی فہر و نگینہ
 لابهری دہرد و ژانہ
 ئاسوودہیی ژیانہ

۲

گورجوگولہ وهرزشکار
 گهشه، وهک خونچہی بهہار
 ہہنگاو بهہہنگاو ژینہ

۳

لہ پایزا ئہم گولزارہ
 وینہی بووکی نہوبہہارہ
 ورشہی ئہکاتہ گشت لایہ
 عہتر وگولای لہبن نایہ
 شہنگہ گولی ہہمہ وہرزہ
 بہرز و شہنگ و ہہزار تہرزہ

۴

کاتی وہرزی بہہاریش دی
 ہہنگی گہشاو سہقالی ئہبی
 بہکول شہنی خہرمانی ئہکات
 نوشہبی، شیلہی پرنجی ئہخوات

کورس:

گولزاری ئیمہ ہہمیشہ
 سہرچاوی کوشش و ئیشہ
 دیاری و بہخشی بی کوتاہ
 وینہی نیبہ، بی ہاوتاہ

هەر شادییه و گه شیبینی

۳

وهرزش نوێ بوونه وهیه
خه م له یادچوونه وهیه
جموجوولّه و له شسووکی
لیهاتنه و چاپووکی

۴

ههیز و توانای وهرزشه
خاو و خلیچکی دوینیش
خاوهرن وزه و کووششه
پراسته، وهرزش تین به خشه!

۵

وهرزش خوڤاگرته
گیانی له خوڤوردنه
ساختی لهش و ئاوهزه
یارمه تی و هه ره وهزه
بانگه وازی هاوکاری و
گیانی پاک و نه بهزه

کۆرس:

وهرزش نامه ی ئاشتییه
برایه تی و راستییه
تینیککی فراوانه

نامه ی دلانی شادی
سه رانسه ری جیهانه

۱۹۶۸-۹-۷

لانی هه موو بوونه وهره
دایه گه وره ی به هره وهره
زهوی... زهوی

۳

به ئاواتی گیان و به کام
له باوه شیاین، شاد و ئارام
دلێ زهوی فراوانه
سفره ی ههنگوینی ژیا نه
خوانی رهنگین و الایه
خه لاتێ مهزن و بالایه
زهوی... زهوی

کۆرس:

به خه نده ی گهش، به سوۆز و تین
زاده و کۆرپه و هوگری ئه وین
پیتی هه رگیز دوایی نایه
دایکی نه مری گشت دنیا یه
زهوی... زهوی

۱۹۹۲-۱۰-۲۰

زهوی

۱

زهوی، زهوی
تهختانییه، به رزی و نهوی
شاخه، هه رده، دهشته دۆله
ئاوه، کشتوکاله، چۆله
ده غلۆدانه
جوانترین هه ساره ی یه زدانه
زهوی... زهوی

۲

گۆم و پرووبار و ده ریا یه
خیر و بیتری له بن نایه

دایه گیان، سۆما و دیدهی
له ئاو زیاتر به خشندهی

۳

هاوار ده کهم به بی باک
له ههوا و ئاو و خۆراک
سۆزت به خشنده تره
سه رچاوهی هیزی، دایه
بی توژیان کۆتایه

۴

بی گزنگ و پرووناکی
ژین دۆزه خه و تاریکی
بی پهروا بانگ هه لده دم
دایه رۆژ و هه تاوه
توانا و تینی هه ناوه

۵

گه لی شیرینتر له گیان
نیشتمانه و نیشتمان
گهردوون دهنگ ده داته وه
دایه تۆش زید و، مانی
وهک نیشتمان جوانی!

دایه و پرووبه ری ژین

۱

یه کهم پتیوستیی ژیان
هه ر هه وایه، بیتگومان
دایه ی شیرینم، دایه
هه ناسه ی ژینه خشی تو
به سۆزترین هه وایه

۲

سه رچاوه ی ژیان ئاوه
بی ئاو سه راپا جیهان
ویرانه یه و که لاوه

كۆرس:

دايه چاوهى ژيانى
تېن و وزهى هممووانى
بۆ دلى لانهوازان
ئارام و پهنا لانى

۱۹۹۳-۷-۲۰

ھاريكاري

۱
سەردەمى راپەرىنە
دنيا بەرەو گۆرىنە
رۆژى شادىمان ھەلھات
بەختە و ھەرىمان بۆ ھات

۲
ژىنمان براپە تىپپە
يە كىبون و يە كىتتىپە
و ھەكو سىروودى ژيان
بى سىرەوت و بى وچان
يەك رىز و شان بە شانين
سەرقالى تىكۆشانين

جوانترین دیمەن

۱
 وەك ئاوازی بەهاری
 بارانی شادی باری
 خۆریش بەخەندەى خوشى
 ھەموو دنیای داپۆشى

۲
 لە گۆلزار و چیمەنا
 خونچه چاوى ھەلھینا
 بەسۆزى دللى شادان
 بولبولیش ھاتە مەیدان

۳

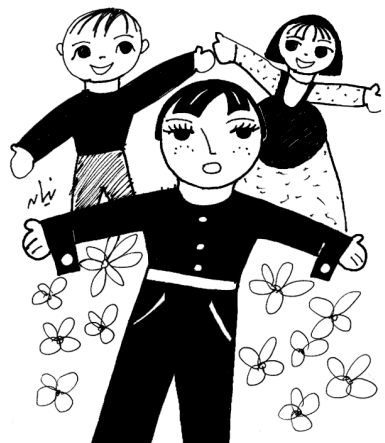
ئارەقەى دل ئەرپىزىن
 كوردستان ئە پارىزىن
 ئەبىن بە كلىپەى نەمر
 بۆ بەھەشتى زۆر بەرىن

۴

بست بە بستى كوردستان
 ھەموو گەرمیان و كوستان
 ئەكەين بە چراوگ و گۆل
 بە باخ و رەز و بستان

كۆرس:

رۆژى ھارىكارىيە
 چىمان ھەيە ديارىيە
 بازووى مەردى ھەلدەكەين
 يارىدەى يەكتر دەدەين
 كۆرپەى ئاوات و راستىن
 ھەتاكو سەر ناوەستىن،
 خىر و بىرى كوردستان
 لە خۆمانە و بۆ خۆمان
 لە باوەشيا ئەژىن وەك
 تاجى سەرى سەربەستان

هيوا

۱
چاك ئەزانم كە داڤە
دلى پر لە هيوايە
دەرچم، بىيخە و ئىنمە وە
خەمى برە و ئىنمە وە

۲
بابە گيان چا وەر ئىيە
رۆشنى بىم بۆ ئەم رىيە
بە تەمايە پى بگەم
دل و دىدەي رۆشنى كەم

۳

ئىمەش بەم تىن و تاوہ
وہك جریوہی گەشاوہ
گورج هاتووین بۆ بەشدارى
بۆ ناو كۆرى هاوکارى

كۆرس:

بۆ ناو شادى كشاوین
لە لازارى نەخشاوین
كۆرمان گەشەي ژيانە
جیھانى خەندەرانە

۱۹۸۹-۱۲-۲۲

ئاگره گهشه

۱

نه ورۆز مژدهی خوشییه
 واله گیان و یادایه
 دژی پهستی و رهشییه
 تیشک و گهشه و رۆشنایه

۲

ئاگری نه ورۆزی گهشاو
 قهت رهش و دزیتو ناکهم
 گوئی به هاری نه خشاو
 ژاکاو و په شیو ناکهم

۳

مامۆستا زۆر به خوشی
 تیشکی ژینی پیتم به خوشی
 چاوه رپییه ئەم باخه ی
 بیته بهر، بلتی ئوخه ی

۴

دایکی گه ورهش نیشتمان
 له باوهشیان بی وچان
 زۆر به کول هیواداره
 جگه رگۆشه گه شه کا
 ئەوسا ته و او به ختیاره

کۆرس:

مه رجه ئیمهش مهردانه
 چالاک و نه بهردانه
 ئەمه کدار و پیتزان بین
 ئاواتی ئازیزان بین
 چاکی لی بکهین به لادا
 رهنجیان نه دهین به بادا

۱۳-۱۱-۱۹۷۰

په یمان

۱

به کۆمهک و هه ره وهز
هه ر به وینه ی باخ و ږهز
هه ره کو دانه ی گه وهه ر
قوتابخانه هاته بهر

۲

به هه زاران هه زاران
خونچه گه شه ی گولزاران
له باخچه ی قوتابخانه
جوانترین گفتوگۆبانه

۳

به تابه و په ږو و پیتال
نه ورۆزم ناشیوینم
دنیای فریشته و منال
به دوو که ل نارنجینم

۴

وه کو باو و باپیران
له و سه رلوتکه و هه ردانه
کلپه ی نه ورۆزی شیران
هه لته که بین زۆر مه ردانه

۱۹۹۷-۱-۲۷

بابه گيان

۱

بابه گيان زور مه زنی
تو سه رچاوه ی رۆشنی
شه و رۆژ تی ئە کۆشی
هه میشه هه ر روو خۆشی

۲

هه ر له به یانییه وه زوو
خه ریکی ئیشوکاری
بێ حه سانه وه و پشوو
به لام زۆریش به ختیاری

۳

چی توانا و تیکۆشانه

۳

بو دوارۆژی به ختیاری
وهک رۆژ ئه دره وشینییه وه
وهک چله پۆیه ی هۆشیاری
هه میشه ئه شینییه وه

کۆرس:

مامۆستا و دایک و باوکان
پابه رانی دلپاکان
په یمانمان داوه په یمان
په نچ و تین و کۆششمان
ته رخان بن بو نیشتمان

۱۹۸۸-۱۲-۲۶

هەر بۆ ئېمە تەرخانە
ئەگەر رەنجی تۆ نەبی
حالمان زۆر پەریشانە

۴

بابە دیاری لە ئاسمان
خەمخۆری هەموومان
بە پەرودەدی پاک و جوان
جگەرگۆشەت پێ گە یاند

دایکی منداڵان:

منیش بە گیان و پازم
لە خوای گەورە ئەخوایم
باوکی منداڵان بێ وەبی
هەرچی خەفەتە نەیبی

باوکی منداڵان:

سوپاس بۆ خودای گەورە
وا ئەم کۆرەم لە دەورە!
ئەخوایم کە سەرانسەر
شادی بین بۆ دەورووبەر
سەراپا هەموو جیهان
گولزاری رازاوە بێ
بەختەوەر و ئاوەدان

۱۹۹۸-۶-۲۰

ئالای پیتشەوا

۱

لەناو دلی مەهابادا
لەناو کلتیپی چوارچرادا
خۆشبهختانە
هەتاوی کورد پڕشنگی دا
شەو زەنگی شوومی پادا

۲

ئەم رۆژە گەشە شەیدایە
گیانی بالای پیتشەوا
تا هەتایە

قازی محهمه دی نه مر
له ناو دلی پر له کولی
کوړی خه باتی کوردایه

۳

پیشه و امان
مه سیح ئاسا
هه ستایه وه، له تویی کراسا
که و ته وه ری، هاته لمان
دهستی به سه رمانا هانی و
زامی کوردی
سارپژ کرد و زور به وردی
پیبازی بو دیاری کردین
به ره و رۆژی پروونی بردین

۴

هه موو و ته ی
پر له ورشهی
توانا به خشی پیشه و امان
نه خشی گه شی سه ره برده
رابه ر و پینمایه و
نه خشی کوردی نه به رده

۵

له کوردستانی به ربنا

هه موو لایه ک مه هاباده
له ده ورانی ئاگرینا
وه ک پیشه و ا
دلی هه موو کوردی شاده

۶

هه رچی رۆله ی کوردستانه
تیشک و پیشه نگی کاروانه
سو مای دیدهی
به هه زاران چوارچرایه
پیشه و امان هه ر رابه ره و
کاروانی خۆر دوایی نایه

کوړس:

ئالای بالای پیشه و ا
هه ر به ره و لوتکه ئه پروا
مژده و نامه ی زبیرینه
هه موومان له سایه یدا
به گیانی پاک و شه یدا
یه ک ئامانج و یه ک ریزین
گیانمان له سه ر ده ستمانه و
وه ک چاومان ئه پپاریزین

بہم بچوونہ و بہم پیبہ
یہ کہم کہس دراوسیپہ

*

دراوسی ہموو کاتی
ہانایہ و ئمانگاتی
ہمیشہ ہانامانہ
دلسوز و پنامانہ

۲

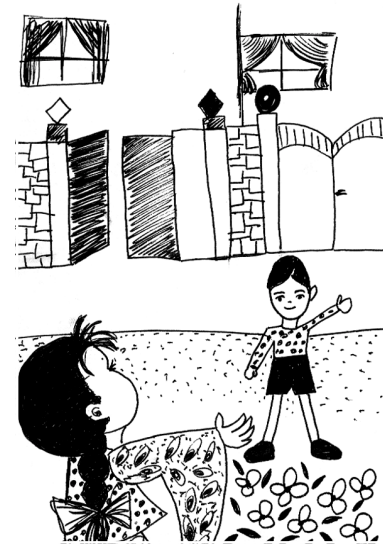
لہ خوشی و ناخوشیدا
لہ گرمہی پرؤشیدا
بہشدار و ہاوارمانہ
بہسوز و ہاوکارمانہ
دراوسی چاک خہلاتہ
خیر و بیبر و بہراتہ

*

بہہستی پاک پیکہوہین
بہہاواری یہکہوہین
ہہر سہرقالی یاریدہین
بویہکتر سوما و دیدہین

۳

لہ گہل ہاوسی ہاورہنگین

دراوسی

ئاخیوہر:

وتہی پیشینامانہ
سہرانسہر ئہم جیہانہ
بہگیانی دراوسیپہتی
دوورہ لہ گری و نہگبہتی

۱

بہر لہ ہمووان دراوسی
خہمخورمانہ و پر بہدل
چاک ہہوالمان ئہپرسی
ہہروہکو مالی خویمان
زور مشوورخوہرہ بویمان

هاومه به ست و هاوده ننگین
یه ک هست و دل و گیانین
بوئاسوی نوی ئه پروانین
پیشه نگی هه ره وه زین
وه ره بهرز و نه به زین

*

هاوسیکانمان نمونه ن
دانسقه ی ئه م گه ردوونه ن
گه ره کمان هه ر گولزاره
چه پکه گولی هه واره

٤

هه موو داروسیکانمان
یه ک به یه ک هه لبراردن
گه ره کیش گه ش و جوان
وه رن سه رنجمان بدن
گیانیشمان بو یه کتره
به م جوړه ژین خوشتره

*

هه رچی دراوسیمان
به ر له سه ر و سامانه
تا کو دوایین هه ناسه
هه ر دلسوژترین که سه

٥
هیچ که س وه کو دراوسی
چاک دراوسی ناناسی
پیشتر له سه ر و ماله
دلسوژترین هه قاله
تا کو دنیا دنیا یه
به گیان له گه لمانایه

*

چهن خوشه له گه ل یه کا
سه راپا له گه ره کا
هه موو دلسوژ و پاک بین
هه رده م دراوسیتی چاک بین

٦

چهن خوشه به نارامی
دوور له خوړپه و سه رسامی
له گه ل یه کا به بی خه م
بژین به شادی، سه رجه م
له یه کتر دلنیابین
وه ک فریشته تاشنابین

*

وترا هه موو هاوسیبیان

زهنگی کۆشش

١

چرپه‌ی سروه‌ی به‌یانه
 به‌خیربێ، ئیمتخانه
 جیتی کۆشش پراخراوه
 کاتی ته‌رخان کراوه،
 ده‌رفه‌ته، بۆ ئهم بواره
 ره‌نجی بالا دیاره

٢

وانهم زۆر باش خوتندوووه
 خۆم ئاماده کردوووه،
 چی ته‌پرسی، بپرسی

وه‌ک فریشته و په‌ری وان
 ریتچکه بته‌نیتته‌وه
 جیهان ته‌حه‌سیتته‌وه

کۆرس:

بیت و گشت دراوسییان
 هه‌روا سه‌راپا جیهان
 له‌ناخه‌وه ته‌باين
 هه‌موو خوشک و برابن
 گشت که‌سێ ئاسووده‌یه
 شادمان و بێ وه‌یه
 سه‌راپا زه‌وی و ئاسمان
 ته‌بنه ورشه و چراخان

٢٠٠١-١-١

هیچ دلم لیتی ناترسی
شاباشی خوم باش نه دهم
به نه نجامی گهش نه گهم

۳

به دهرفته تی نه زانم
خهرمانی تیکووشانم
له بهر خورا هه لبخهم
پالبه مه وه به بیتخهم
پاداشتی ئالۆ والام
گهز گهز بالا به بالام

کۆرس:

چرپه ی سروه ی به یانه
نه زمونه، ئیمتیحانه
چی نه پرسنی، بپرسنی
هیچ دلمان لیتی ناترسی

۱۹۸۹-۱۲-۲۳

سهیران نه ورۆز

۱

چهن جوان گولاله ی رهنگین
له سه رهردان نه شننی!
به دیده ی گهش و گهشبین
وهک ئیمه پی نه که نی!

۲

ههرچی ئاده میزاده
وا لهو دهشت و کیوانه
نه ورۆزه و دنیا شاده
گهشت شایی و سهیرانه

ئاو

۱
ئاو سەرچاوهی ژيانه
به ئاو، ژين ئاوه دانه
هه موو پرووهك و گياندار
به دريژايي پوژگار
ئاوي سازگار نووش نه كهن
خه ميان فه راموش نه كهن

۲
ئاو خه لاتي ئاسمانه
مايهي فهري و سامانه
پارفيني ئازاره

۳

جهژنه كه مان مه زنه
سو مای دیده ی کوردانه
چقلی چاوی دوژمنه
چراوگی مهردانه

۴

نه وروژ جهژنی هه مووانه
تاكو ده ووران ده ووران
كلپه ی ناخ و هه ناوه
پوشنايي كوردستانه

۱۹۹۷-۱-۲۶

به ئاو جيهان گولزاره
هه موو باخ و دارستان
هه موو گهرميين و كوستان
بست به بستى ده وروبهر
ههر به ئاو دپنه بهر

۳

ئاي ئاو چهنده جوانه
ورشه ي تهختى يه زدانه!
گهش گهش ژين ئه پراژينى
جوانترين ديمه ن ئه نوينى
تين و توانا و رهوانه
بى ئاو ژيان نه مانه

۴

زينده وهري سه رزه مين
گياندارى ده رباى به رين
به ئاو كاربان ته و اوه
بى ئاو گياندار فه و تاوه
ئاو ژين به خشه ، بژيوبيه
به نرخه ، هاوتاي نيبه

۵

به هه زاران هه زاران
كه شتى ده ربا و رووباران

به ناو ئاودا رى ده كه ن
پىويستمان فربا ده خه ن
ئاو ، ئاو... گه شترين ريبه
هيماي نه مريى پيبه

۶

بو خاوينى بى وينه
وازي و گه مه ي هاوينه
پارووه نانپك و خو راك
ژينى بيگه رد و بيباك
ته نيا ههر ئاو و ئاو
به ئاو ژينمان ماوه

۷

واته تاكو نه توانين
نرخى ئاو باش نه زانين
ههروه كو هه ردوو چاومان
چاك ريز نه گرین له ئاومان
جوان به كارى نه هينين
تا هه رگيز دانه مينين

كو رس:

ئاو له چه م و تا فكه دا
وه كو نه مري بانگ نه دا
نو ته ي ژيان نه چرپينى

مرواری نه پرژینتی
خوښی و شادیی فراوان
ژینتی همهمیشه و نه مر
نه به خوښتی به نیمه ش و
سه رانسهر همموو جیهان

۱۹۹۲-۱۰-۱۵

نوی بوونه وه

۱

وا سپیده‌ی به یانه
وهک گزنگی دلی من
خنده و گه‌شهی ئاسمانه
به‌هری دلی په‌له‌وهر
بووته شادیی ده‌وروهر

۲

نهم کیو و ده‌شت و ده‌ره
رازی نو‌تیان له‌به‌ره
ههر پی‌تتی هه‌زار جو‌شتی
وهک گول به‌گیان نه‌به‌خوشتی

کۆرس:

هاوبه شیبی ئەم به بیانە
نوێبوونەوهی ژبانه
لەم بواره سازەدا
لەم پڕی و بەرده بازەدا
گەرمەیی گۆژم و تەکانە
وهرزی کار و فرمانە
هەرچی نوێ نەبیتەوه
ئەپروات و ئەتووتەوه

۱۹۸۲-۳-۲۱

۳

گۆل و گۆلالە و چیمەن
خوتورکە یەکی دەگمەن
ئەخەنە دڵ و هەناو
هەستی ئەبی بەهەتاو

۴

هاژەیی بەفراو و تاقگە
سۆز و ئاواز و بانگە
بۆ پامالینی ژەنگە
کۆتایی شەوه ژەنگە

۵

هەناسەیی نوێی تەمەن
سروەیی بەیانی پروونە
تین و توانای پەسەن
جریوێ گەشی گەردوونە

۶

چەخماخەیی ناخی بەهار
تیشکی ئەکا بەهەزار
تارای نەورۆز هەمەجۆر
گزنە ئەبەخشی بەخۆر

ماله باوان ئاوايه
سوودم كوتايي نايه

*

باران گه شهی ژيانه
دياری و به خشی يه زدانه
به سوژی گه شی ئاسمان
زه وی ئه گه شیتته وه
سه راپا هه موو جيهان
شادييه و ئه شنیته وه

۲

بارانم، من بارانم
مژدهی ژینی پر خیری
گه رمه سییر و کویستانم
هاژدهم گه شهی زه وییه
من نه بم گولزار نییه
سه رانسهر ئه م دنیا یه
به خر مه خرم و خه ندهم
خه ندهران و ئاوايه

*

ئاوه دانی به ئاوه
به ئاوه سروشت گه شاوه
خوانه خواسته ئاوه نه بی

ژینگه ی مه زن

ئاخپوهر:

زه وی دایه گه وره یه
هه موومان له باوه شیا
دهروونمان ئاسووده یه
په روهرده ی ناو گولزارین
تاسهر بو ئه م لانکه مان
پیتزان و ئه مه کدارین

۱

زه ویم، دایکی هه مووانم
به خشنده و میهره بانم
لانکی ئاده میزادم
گه لی به ختیار و شادم

ژین ژیر و زه بهر نه بی
نه بی نرخی بزاین
نه وسا بلین پیزاین

۳

تاوی سارد و شیرینم
سه رچاوهی گه شهی ژینم
ژین نه به خشم به گیاندار
جیهان نه که م به گولزار
هه همیشه گه شه و خه ندهم

*

که خونچه و چرووی نوی
به ورشه و گه شهی پر ناز
رو خساریان پی نه که نی
ژیان نه بی به تاواز
شنه و بوی لاله زاران
نه بنه شهوقی نازداران

۴

خونچه و گولاله و چروم
خه ندهی سهر کهل و تاسوم
گه شه و شادیی ژیانم
هه همیشه خه نده رانم
به خته و هریی سهرانسهر
نه به خشم به دهشت و دهر

*

بو پایهی بژیویان
تاسووده بی ژینمان
دانه و تله پیشه نگه
به ورشه ی ژین تاهه نگه
با خه رمانمان بالایی
ولات تال و والایی

۵

وه رنه کیلگهی گهنم و جو
سه رنجی بهن، له سه رخو
من هه بم هه رزانییه
هیچ که سی داماو نییه
سهیری له نجه ولارم کهن
خه م و مه راق به بادهن

*

خه و به دیدهی زور گه شی
نه پروانیتته گشت جیهان
به مرژدهی پر له خوشی
دوورین له په ژاره و ژان
تاله زپینه کانی
شادی نه خه نه تاسمان

۶

پرواننه دهشت و کهژان
ئاسۆ گهشه و فراوان
وردبهنه وه، زۆر جوان،
من پۆژم، ناوهندی خۆر
به گزنگی دیدهی من
سروشت رهنگینه و روشن

*

پیروژترین بوونه وهر
توانا و کارامه و سهروهه
مرۆقی خاوهن ئاوهزه
ورهی دانسقه و بهرزه
هۆگری دایه سروشته
ئهم ئه شقه پشتا و پشته

۷

مرۆقی ئهم سه رزه مینه م
کارامه ی ئهم سروشته
جوان و گهش و رهنگینه م
هه رده م له ئامیژیدام
له ناو دل و سۆزیدام
به کۆششی بی و چان
ژین ئه که م به چراخان

*

دیاره که هاریکاری
بنچینه ی ژینی شاده
بۆیه به بهختیاری
هه موو دلێ گو شاده
بۆ به خته وه ری هه مووان
هه می شه له کۆشش دان

۸

یه کگرتنی به هه ره کان
بۆ ئامانجی رهنگینه
هه موو توانا نه مره کان
رهنجیان جوان و شیرینه
بژی ژینی هاوکاری
دوو ره له کسپه و له خورپه و
ناهه مواری و بیزاری

*
 هه موو هاوولا تيبان
 وهك فريشتهي ئاسمان
 به سۆز و ميهره بانن
 مايه ي سه ره رزيمانن

۱
 هه موو دانيشتوانى
 كارامه و گهش و پوختى
 به رهه مى فراوانى
 ژينگه ي پاك و سروشتى
 خوشين و شادمانى
 له خوشيانا بال ئه گرم
 بو وارگه ي بالا ئه فرم

*
 سه رچاوه ي ژيانمانه
 رووناكيبى چاوانمانه
 جوانترين سه رچاوه ي به هره
 نيشتمانى نه مره

۲
 سه رانسهرى ده گمه نه
 تابلۆي جوان و ديمه نه

نیشتمان

ئاخيۆهر:

له هه موو سه رزه مينا
 له گه ردوونى به رينا
 به ته نيا هه ر نيشتمان
 دالده يه بو گشتمان

كۆرس:

جوانترين تابلۆ ولا ته
 روژنابى و روژهه لا ته
 مه لبه ندى با پيرانه
 لانه ي دانا و ژيرانه
 چاو له سه يرى تيرنابى
 هيوادارين هه ميشه
 ئەم به هه شته ئاوابى

وهكو هه موو جوانيبهك
تيايا سهري هه لدابي
گشت سهرچاوه و كانيبهك
ليردها هه لقولابي

*

هارهي تاڤگه و كانياوي
ورشهي ديدهي هه تاوي
هه ميشه گول و گولزار
پيت و فهرن، بي نه ژمار

۳

نه واي تاڤگه له سهردا
بانگي شادمانی نه دا
کيلگهي سهوز و نياني
واتهي خوښي و هه زاني
خيروبييري بي سنوور
شاديبه بو نزيك و دوور

*

كش و هه واي له باري
دهشت و كهژ و رووباري
چريكيه مهل و هوزاري
بانگه شهن و دياياري

۴

هه واي زور سازگاري
چوار وه رزي نه و به هاري
ديمه ني دلر فييني
تاوي كه لله ته زيني
هه ميشه شهنگ و گه شن
تين و وزه نه به خشن

*

جواني هيتزي گيانه
نو تيوونه و هي ره وانه
پر به پري سو ماي چاو
شاديبه و عه تر و گولاو

۵

تا چاو برکا و برواني
هه ر جوانيبه و جواني
جربوهي كازيوه ي مهنگي
بالنده ي رهنگاو رهنگي
دلپان لانه ي شاديبه
مهراق و خه ميان نييه

*

هه رچي كه له بهرچاوه
جربوهي جواني و هه تاوه

سەرچاوهی بهختیاربیه و
له ئەفسوون دارپێژراوه

٦

باخاتی هه‌مه‌جۆری
به‌ره‌می چاک و زۆری
سروه‌ی به‌ره‌به‌یانی
بانگه‌وازی ئاسمانی
ژین تازه ئەکه‌نه‌وه
چاو زاخاو ئەده‌نه‌وه

*

ژیان له شار و دیدا
له چوارچێوه‌ی نویدا
زۆر خۆش و بێ هاوتایه
پشتاوپشت هه‌ر وه‌هایه

٧

ژیانی شار و زه‌به‌ندی
زۆر دانسقه و ده‌گمه‌نن
خه‌رمان گۆلی گۆلشه‌نن
گیانم به‌کۆل ئەخوای
له‌م ولاته نه‌ترازی

*

ولآت بووکی دنیایه
سەرچاوه‌ی ژینی تیایه
کوردستان ئاوه‌دان بێ
هه‌ر دایه‌گه‌وره‌مان بێ

کۆرس:

چی وه‌ک ولآت نازداره
کۆی به‌وینه‌ی کوردستان
به‌هره و شیرین هه‌واره!
کام ده‌قه‌ر و ساباتی
دوو‌را و دووریش ئەیگاتی!
هه‌ر ولآت زێد و لانه
جوانترین دیاریی یه‌زدانه،
با بژی تاهه‌تایه
به‌کوێراییی دوژمنان
کوردستان هه‌ر ئاوايه
کوردستانمان ئاوايه

۳

خوینده‌واری به‌که‌لکین
زۆر چالاک و زیره‌کین
دوارۆژمان گه‌ش و پروونه
ئاواتی هه‌موو خه‌لکین

۴

کوردستانمان لائمانه
گه‌لی کورد باوانمانه
گه‌شهی هه‌موو نیشتمان
بینایی چاوانمانه

۱۹۹۵-۱۲-۲

نه‌به‌ردین

۱

جگه‌رگۆشه‌ی نه‌به‌ردین
ژيرو به‌ ده‌ست و بردین
سه‌رانسه‌ر تیشکی رۆژی
ئاواتی گه‌شی کوردین

۲

په‌روه‌رده‌مان بالایه
هه‌یوامان بی‌هاوتایه
یه‌کپارچه هه‌موو بوونمان
بو کوردستان ئالایه

۳

وهك ههفال و خوشك و برام
 دهسته و نزام
 چاوهرپوانى
 ههرزانى و ناشتيى سهراپام
 تيشكى راستى شهوق باتهوه
 جيهان تاوا بكاتهوه

۴

بهئاواتم
 وهك گزنگى رۆژههلاتم
 ههموو كهسى دهس لهملان بى
 كوردستانم
 خهندهران و ئاوهدان بى

۵

زۆر پيىم خوشه
 يارىي رهنگاوهرهنگم ههبي
 كتيب، دهفتهر و قهلهم و
 جانتاي زۆر قهشهنگم ههبي
 وهكومرۆف
 ماف و رهنگ و دهنگم ههبي

حهز ئهكهم

ههموو ساتى
 ههموو كاتى
 ههر رۆژتيكيش
 ئهئين ديسان سهري ساله
 ههموو گيانم
 پر ئاواتى جوان و ئاله

۲

پر بهديدهم
 چاوهرپوانى
 ژينى ئارام و ئاسووده
 زۆر ههز ئهكهم
 چاك ناماده
 ههميشه ههر ههول دهدهم

هيوادارم
 بابه گيانی زۆر نازدارم
 دهستی به ئاشتی باش بگا
 به سه ره بهستی و کامه رانی
 هه ره هه موومان به خیتو بکا

له سه ره زه مینی شادا
 چاوم به رایبی نادا
 سه رکوت و ده مکوت کریم
 به ره فه لاقه و شهق بدریم
 با به خویشی و هیمینی
 بو هه وارگهی ژین ببریم

چه ن خویش ئه بی
 هه ره گه رهک و هه موو گوندی
 باخچه ی یاریگه یان هه بی
 له پانتایی و هه موو دوندی
 وهک په پووله، وهکو مه لان
 کۆرپه به شادمانی بفری
 هه تا ده گاته که شکه لان

ئای چه ن خویشه
 که روانگه مان فراوان بی
 دنیا که مان گولباران بی
 بوچوونی رۆژانه و ژینمان
 وهک گولاله ی به هاران بی!

حه ز ئه کهم هه موو ژیان
 هه ره ئاواز و نه وابی
 سه راپا هه موو جیهان
 به خته وهر و ئاوابی
 مروت شاد و یه کسان بی
 گوزه ران زۆر ئاسان بی
 ژین خه نده و پیکه نین بی
 مافی هه مووان به رین بی

ئاواته کان فراوان
 هینده ی هه موو گولاله ی
 دهشت و دۆل و کتیوان
 هه موومان هيوادارین
 ئاواتی گهش و شیرین
 له باوهشی ئاشتیدا
 له دهروازه ی دلّ بدا

کۆری گولان

۱
 گول و گولالهی به هار
 به ناز، ناسک و نازدار
 له گهرمیان و کویتستانا
 وان له خو پیا هه لانا

۲
 هه ر به ک خوئی لاپه سنده
 هه ر خوئی پی جوان و رنده
 خه ریکه نات هه بابن
 هه موویان رهنج به بابن

۱۲

وهک منالانی سهردهم
 مروت ئاسا، ههز نه کهم
 جوانترین نیشتمانم هه بی
 بهرگ و پوشاکی نایاب و
 پیلاوی زور جوانم هه بی
 به ته واوی نانم هه بی
 وهکو خه لک
 منیش ناو نیشانم هه بی
 ئالای گه شم شه کاوه بی
 کوردستانم گه شاوه بی

کۆرس:

زور ههز نه که بین
 شاد و بی خه م یاری بکه بین
 بفرین، بفرین
 به ناو گهردوون و ئاسمانا
 به ناو هه موو ئه ستیرانا
 پر به گهردوون بچریکیتین
 نه خشه ی نوئی بنه خشینین
 ئاواتی گهش به دی بینین
 کوردستانمان خه نده ران بی
 ناسکه بووکی گشت جیهان بی

په شیمان

۱
 رۆژ به خه نده و پیکه نین
 که وتۆته گه شتی شیرین
 هه ساران خولانه وه
 وهرزه کان سوورانه وه
 مانگه کان دره وشانه وه
 رۆژه کان گه رانه وه

۲
 سالت ته و او بوو، سه راپا
 که مته رخه م هه و لئی نه دا
 هه ر خه ریکی لاساری بوو

۳

بولبول زۆر نه رم و نیان
 پرووی کرده کۆری گولان
 هه ر کامتان بگری تاکه
 به هره ی بینگه رد و پاکه
 وه ک جگه رگۆشه ی خه ندان
 شادین بۆ به هره مه ندان

۴

زۆر به هیوری و به کورتی
 هه نگی نه خشینیش وتی:
 کۆر زۆر جوان و پازاوه
 گولزارتان پیک هیتاوه
 ئیوه هاواری من
 به هره و ئاوازی من

کۆرس:

به هره وه رانی شیرین
 ده ک هه زار جار ئافه رین
 هه ر خۆشین بۆ ناو بیژی
 داده وه ر به شادی بژی
 ئیمه ش ده ست له ملان ئه بین
 گه شه ی سه رکه لان ئه بین

په یامی نه ورۆز

۱

هه قالان وهرن جهژنه
شادیمان هه زار چه شنه
هه موو سه ره به ست و ئازاد
ئاسۆمان زۆر پۆشنه

۲

ده ست و کیتو وه کو خو مان
ره نگا وره نگ و رازه وهن
بو نه ورۆزی کوردستان
گولێ نه مر و گه شا وهن

۳

ژینی کرده لاقرتی
تا که وته له قه فرتی
ئاوه له کانی ده رچوون
هه موو شاد و روو سوو ربوون
ئه مپیش هه ناسه ی سه ردی
بوو به به ردی سه ره به ردی

کۆرس:

وانه ی گرنگی وهرگرت
به بانگی دل ئه مه ی وت
ئه وی که وتن بچیتژی
ئه بی بو ژینی نوێ
نه مامی نوێ بنیتژی
ئاره قی زۆر بریتژی

۱۹۸۷-۲-۶

هيوای گهش

۱
مژدهی نوئییه و، ههموو لایه
هيوای گهشی له دلدايه
رۆژی نوئی ههنگاو ئهنی
پهستی تاریکی راو ئهنی

۲
سۆمای چاوان ئاسۆی پروونه
شادیی دلان پر گهردوونه
گولزاری ئال بی سنووره
دهس له ملانی ئاسۆی سووره

۳

نهوڕۆز په یامی بهرزی
زۆر پیروۆز و دیرینه
بۆ نه تهوهی نه بهزی
خاوهن وره و به تینه

۴

تاكو دوا چركه ی رۆژگار
هه ر ئازاد و سه ره سستین
بۆ ئامانجی گه شه دار
به رده و امین، ناوه سستین

۱۹۹۷-۱-۲۷

پشوو به که لک

۱
هاورپیکانی ژیانم
پیتم خوشه که بزنام
چۆن پشوو به سه ره بهن
له م بواره دا چی نه کهن؟

۲
مهراقی من وهرزشه
خویندنه وهیه و کوششه
زۆر جاریش دائه نیشم
وینه ی رهنگین نه کیشم

۳

مه لی سه رکهل نه جریوتینی
هیوای دلان نه لایوتینی
چه پکه گولی دلی کوردان
گه شه وهکو عهرشی بهزدان

کۆرس:

کوردستانمان وهک گولشه نی
هه میسه بو ژینی نوی
پر به ئاوات پی نه که نی
پی نه که نی

۱۹۹۳-۱۲-۱۰

هه موو:

ته وه زهل و بئى كاره
تازارى سه ر تازاره
بژى كار و نه سره وتن
به ره و لوتكه ي پيشكه وتن

۱۹۸۷-۶-۱۰

۳

له دوكان له گه ل باوكم
كار ته كه م و بئى باكم
ته چمه ناو كوړ و كو مه ل
دواړوژ ته ندامى چاكم

۴

منيش به هه له داوان
ته چمه ناو كوړى لاوان
ته يم به هاوړتې پيشه
شوره يبيه پيم بلين
بيكاره يه و بئى ئيشه!

۵

هه رچى نه ركى ناو ماله
هه مووى له سه ر من ماله
سه ره راي ئيشى تروش
تا بلتې سه رم قاله

۶

به راستى پاله وانن
به هره ي په روه رده ي جوانن
كات له لاتان پيروزه
پيشه نكي هاوړتيانن

شەختە و کپیوه و زستان
 بوون بەخونچەهی پەریستان
 نەورۆز گۆل و زارۆلان
 سالی بەسالی و بو دلالان

کۆرس:

چەپگی ژینی نەمرن
 توانا و تینمان پائەگرن
 بەخەندەهی رۆژی نوی
 گۆلی ئالی و گەش ئەپوی

۱۹۹۷-۳-۲۰

چەپگی ژین

کورد و نەورۆز و بەهار
 ورشەهی دەست لەملانن
 دژی ناپهوا و زۆردار
 گزنگی سەرکەلانن

بەئاواتی دلخوازان
 دەشت و هەرد و کیتو پازان
 تەنگ بەخەم هەلتهچانن
 خۆری نەمری ئەچانن

ئەرپۆم، ھەنگاوم ناوہ
گەشتەم لە گەل ھەتاوہ

۳

خێروبییری نیشتمان
لانی پشتاوپشتمان
شیری خاوینی دایکم
رەنجی بینگەردی باوکم
تیکۆشانی مامۆستام
پەروردهی جوان و بالام
ھەرگیز بە فیرو نادەم
بەخۆمیان ھەررام ناکەم!

کۆرس:

رۆلە ی ئەم ئاو و گلەین
دژی تەمەل و سپلەین
کۆریە ی هیوا و ئاواتین
گزنگی رۆژھەلاتین
بینایی ھەردوو دیدەین
بۆ لوتکە تەکان دەدەین
گەشتی ژینمان لە بەرە
دوارۆژمان مسۆگەرە

۱-۱-۱۹۹۰

رۆژی نوێ

۱

رۆژی نوێ ھاتە پیشی
تەمەن سالی ھەلئەکشی
کۆشش خەرمانە ی داوہ
گولزاری ژین پازاوہ
تیشکی شادیم لی دەرکەوت
خۆشترین مژدەم بەرکەوت

۲

لە پیشبەرکیتی ژيانا
بە رێپەرەوی کاروانا

خهندهی گۆنا و لیوانم
رهوشت بالا و جوانم

۲

په پوولهی خه مره وینم
بی دهنگ دلان نه دوینم
پازم وهک خوم نه خشینه
ورد به ره وه و ببینه

۳

من ناواتی ره نگیتم
گولی بهخت و نگیتم
نم جیهانه گه شاوه
به من جوان و نه خشاوه

۴

منیش کارامم، هه ننگم
به به ره همم قه شه ننگم
بچیتزن، چهن شیرینه!
شیلهی هه ویننی ژینه

۵

منیش کوره جووتیارم
تاشقی زه ویوزارم
منم توو دائه چینم
بژیوی به دهست دینم

پیشهنگی شادی

کورس:

تیشکی رۆژی نوییه
شادیی هه مووانی پییه
وا کۆری په پووله و گول
به هه ناوی پر له کول
هاتووینه ته کۆری ژین
بو ناو به هه شتی به رین
سه رانسهری نیشتمان
ئه که بین به بووکه خه پان

۱

من ناوازی کیتوانم
تاسووده گیی ره وانم

گەشتى وەرزهكان

۱- زستان

وهرزى به فر و بارانه
 ديمهن رهنگين و جوانه
 بهم پييت و فەرە زۆره
 سه رزه مين شادمانه
 ته نيا ههر چا و چنۆكان
 دهرديان سهخت و گرانه
 تانهى چاوى گرانجان
 به فرى گەش و بارانه!

۲- بههار

جيهان گول و گولزاره
 گەشەى دەشت و كۆساره

۶

من شوانى بهرغه لم
 نه وای ئاسۆى سهركه لم
 بهر هه مه كه م بالا يه
 كه لكى له ژماره نايه

۷

بو هه مووان و باوانم
 سو مای ههردوو چاوانم
 گزنگ و ورشهى ئاسمان
 له ناو دیدهى رووشمان

۸

كوردستانى نازدارم
 گولزار و لاله زارم
 من كۆرپه ی باوهشى تۆم
 بو تۆ ته سووتيم وهك مۆم

كۆرس:

روژى كار و فرمانه
 ميژوو چاوى ليتمانه
 ئهوى پاك و دل سوژبى
 جا روژهى كوردستانه

پر بههست و بینایی
سه رزه مین میترگوزاره
کانی و کاریزئه ته قن
دل و ناخی چا و چنۆک
ئه تو قن و ئه له قن!

۳- هاوین

دلی هه مووان پرتینه
وه رزی میوهی زۆر خوش و
هه مه رهنگ و شیرینه
به خه له و خه رمانی زۆر
هه موو که سی گه شبینه
به ته نیا هه ر چا و چنۆک
زۆر شیرزه و په شبینه

۴- پاییز

خه رمانی باخ و بیستان
وه کو چاومان ئازیزه
به ره می خوشه و بیستان
زنجیره ی جوان و ریزه
بو دلسۆز و بو دوستان
له و لاشه وه نه یاران
هه ر وه ک دتو و درنجن
شیرزه و په شوکاون
له داخا په ست و به نجن!

کۆرس:

وه رزه کانمان ژیانن
بووکی سروشتی خه ندانن
خۆشی و شادیی هه مووانن
گه شه و بیناییمانن
هه ریه ک چیژی خۆی هه یه
ژینیان پی رازاوه یه
شوک و گه زۆ و هه نگوینن
هه همیشه تینی ژینن

۱۹۹۶-۶-۲۱

۳

با گه‌مه‌ی جوان هه‌لبژتیرین
تافه‌رینان بژمیرین
بتوانین بلتین شیرین
یاریش ره‌نجه و ته‌قه‌لا
نه‌کو زرمه‌ی لابه‌لا!

۴

ده‌ی وهرن بو‌چاوشارکئی
پاکردن و کتیه‌رکئی
بو‌سه‌به‌ته و بو‌باله
بئی نازار، ده‌ی براله
تینی توپینیش بابئی
مه‌شق بکات و رابئی

وهرن، یارییه‌کان زۆرن
وه‌ک گولان هه‌مه‌جۆرن
با چالاکی بنوینین
سه‌رکه‌وتن به‌ده‌ست بیتین

۱۹۸۸-۱۲-۶

گه‌مه‌ی جوان

۱

دوای ئه‌رکی قوتابخانه
ماوه‌یه‌کیش ته‌رخانه
بو‌گه‌مه‌ی نه‌رم و نیان
ره‌فتاری به‌رز و جوان

۲

یارییه‌کی دوور له‌ وه‌زند
دوور له‌ هاوار و گو‌به‌ند
خیرا وهرن، مه‌ردانه
ده‌رفه‌تی ناو مه‌یدانه

۳

گولەگەنى وەك ئالتون
وینەى بىسكەى گەردوون
كەوتە گەشە و پىكەنەن
هەرزانبىيە و شاد ئەژىن

۴

ئاهەنگى دروینەيە
بەرھەمى بىي وینەيە
بەتوانا و پەنجى خۆمان
بووین بەخاوەنى خەرمان

ئاهەنگ و شایلوغانە
ولات پېر دەغلوغانە
هەر با بىي هەرزانى
هەموو مەرۆف بەدوور بىي
لە برسیتى و گرانى

۱۹۹۶-۲-۱

پەنج و دروینە

۱

مژدەبىي، پەلەى داوہ
هەموو لايەك پاراوہ
وہرزى جووتە و تۆو وەشان
هەرەوہزە و تىكۆشان

۲

كىلگەمان سەوز و جوانە
سۆما و گەشەى چاوانە
هەتاکو چا و پېر ئەكا
جوانى جىهان پېر ئەكا

هه موو خونچهی ئالی ئاوات
 هه موو مایه ی رهنج و خه بات
 ته رخانن بو شادی و ناشتی
 بو ئازادی و بو سه ره به ستی
 بو خه نده، بو ئاوه دانی
 بو به هه شتی کامه رانی

کۆرس:

به دل و به گیان تی ده کۆشین
 سه وه ی ئازادی ده نوشین
 ئیمه سازی خو ش ئاوازین
 سو ما و هیوا یین، ناشتی خووازین
 گیان و وزه ی ئا ئه م کورده یین
 بو دیده ی خو ر ته کان ده ده یین

۱۹۹۱-۱۲-۱۸

دیده ی خو ر

ئیمه گو ل و، گو ل سه رو شتین
 خه مه وه یین و خو شه ویستین
 تین و توانا ئه خه یینه کار
 دنیا ئه که یین به لاله زار

به دل و به گیان گو ل ئه رو یینین
 ئاواتی گه ش به دی دینین
 سه رانسه ری پیده شت و شاخان
 ئه رازینین وه ک چراخان

٤

بم، بم، بومبام، وا هاتم
دژی شار و دیهاتم
ویرانکاری پیشه‌مه
خولیای ناخ و ریشه‌مه!

٥

دا لاجن، من کیمیاویم
رهنگا و رهنگی ژه‌هراویم
که خه و له هه‌مووان نه‌خه‌م
هه‌موو زوو نه‌مرن، سه‌رجه‌م!

٦

پاره‌م، به‌هیزی پاره
ژین گۆیه‌ند و نازاره
سه‌ر نه‌لقه‌ی زامه‌کانم
سه‌رچاوه‌ی دهرد و ژانم!

هه‌موویان:

ئیمه دژی ژیانین
بالای هه‌موو جیهانین
توانامان له ده‌ستایه
هه‌رچی هیژ و یاسایه
هیچ دهره‌قه‌تمان نایه
چۆنمان بوی هه‌ر وایه!

به‌ره‌ی شادی، به‌ره‌ی نازار

به‌ره‌ی نازار:

١

من بارووتم، بارووتم
وهک خه‌لووز، رهش و پروتم
نهمه‌وی گه‌ردوون رهش بی
مرۆف له ژین بی به‌ش بی!

٢

بروانن، من تفه‌نگم
به‌زه‌برم، هه‌ر نه‌جه‌نگم
من مرۆف دائه‌بیژم
هه‌میشه خوین نه‌ریژم!

۱

من شنم دى، بام، ههوام
هه‌ناسه‌ی لوتکه‌ی هيوام
ژيانبه‌خشی هه‌مووانم
به‌خته‌وه‌ریی ده‌ورانم

۲

من سه‌رچاوه‌ی ژيانم
ئاوم، گيان و په‌وانم
بى‌وه‌ستانم، په‌رۆشم
بو‌نه‌مرى تى ده‌کووشم

۳

دايه‌گه‌وره‌م، من خاکم
لانه‌ی ژينى پرووناکم
خوانم هه‌ر به‌رده‌هوامه
جوانترين ديارى و په‌يامه

۴

گوله‌گه‌نم، گولى ژين
پر خيروبيترى به‌رين
من هاورازى شنه‌بام
گه‌شم و هه‌ر له‌گه‌شه‌دام

۵

هيمای ئاشتيم، زه‌بتوونم
خه‌نده‌ی گونای گه‌ردوونم
با ئاشتى سه‌قامگير بى
جيهان شاد و دلگير بى

۶

خۆرم، چاوه‌ی رۆشناييم
ديده‌گه‌ش و بيناييم
تينم بو‌گشت لايه‌که
خه‌لا تم يه‌کاويه‌که

۷

خامه و کتیب و ده‌فته‌رين
پرووناکيبى سه‌رانسه‌رين
ژين ته‌که‌ين به‌چراخان
به‌دوور له‌ده‌رد و داخان

هه‌موويان:

ئيمه شاد و به‌ختيارين
دژى به‌لا و تازارين
تۆوى چاکه‌ئه‌چينين
تا هه‌تايه‌ئه‌مينين
هه‌ر بژى ئاوه‌دانى
گه‌ردوون به‌جارى دووربى
له‌شه‌ر و سه‌رگه‌ردانى

۳

لهژتير سايهى دادوهريدا
هه موو سه رزه مين ئارام بئ
له ئامبزي سه روهريدا
كه سئ نه بئ كه ناكام بئ

۴

كوردستانى شيرينيشمان
وه كو دلى مرؤقايه تى
ورشه ي بگاته كه شكه لان
ئاواتى گه شمان بيته دى

۱۹۹۵-۱۲-۳۰

هيو و سالى نوئ

۱

سه رى سائه و هيو دارين
هه موو جيهان گه شاهه بئ
هه ميشه دهم به هاوارين
هه موو مرؤف چه ساوه بئ

۲

نان و خه له و خه رمان زؤربن
هه موو گه لان شادمان بن
ئازادى بهر تيشكى خؤر بن
هه موو به جارئ يه كسان بن

سه بیللی چی!...
 نایابترین نایابیش بی بیسووتینه!
 «باپیره واقعی ورئه میننی...»
 - کیژی بابهی
 نه که ی، نه که ی!
 نه وه، بوچی
 واه سه ریچی؟
 چون له قسه ی من دهرئه چی؟
 «نیان به زهرده خه نه یه کی پر له ریزه وه»
 - بابه گوره
 لیم بیوره
 بیوره لیم
 نه گهر بلیم
 گهر نه دنیا یه بدری پیم
 له دلیم نایه
 ناگر له گیانت به ریدهم
 خوشمان تووشی تازار بکه م!
 «باپیره، به سه ر سورمانیکی قوولتره وه»
 - چون، چون... رۆله!
 نای له م باپیره کلۆله!
 نای، نای که چه نده ره نجه رۆم!
 ره نج به با خۆم
 ره نج به با خۆم!
 «کاردۆش خۆی ده گه یه نیتته بن دهستی بابه گوره»

سه بیللی بابه گوره

«له ژووریکدا دوو که ل په نگی خوار دووه ته وه، باپیره له سه ر
 دۆشه کییک دانیش تووه و خه ریکی په ساندنه وه ی سه بیلله که تی.
 له ولشه وه چه ند مندالیک به کۆش شه وه خه ریکن، که میکیش
 نه کۆکن...»

باپیره: «به نه رمه کۆکه یه وه»

ئاده ی، نیان

«نیان جورج ده چیتته پال باپیره وه»

باپیره گیان

- کۆریه خه پان

سه بیلۆکه ی بابه گوره داگیرسینه

«نیان به سه ر سورمانیکه وه دهر وانیته سه بیلله که»

- نه فه رمووی چی!

- بابە گهوره، بۆ زویری!
 بۆ دلگیری؟!
 گه ورهه دیاره که ری نادهی
 تووشی کۆکه و ده رمان بکهی!
 «باپیره، دوای هه لۆیسته بهک»
 - پۆله روون و ئاشکرایه
 به لئی، وایه!
 «چرۆش ده چیتنه پال بابە گه وره وه»
 - باپیره گیان، جامه رانه
 زووکه له م به لایه گه ری
 حه یفه ئەم ژینه زۆر جوانه
 به دووکه ل رهش رهش هه لگه ری!
 «باپیره، سه رتیک دیتنی و سه رتیک ده با»
 «مناله کان، پاش هه لۆیسته به کی کورت»
 - بابە گه وره
 جا ببووره
 باسمان له خووشی و شادییه و
 گه لئی له سه ریچی دووره!
 «باپیره، دوای رامانیتکی قوول، به زه رده خه نه یه که وه سه ری رتیکیان ده کات»
 - پۆله، خیر بی ئەم کۆمه له
 هه ر ئە لینی گه له کۆمه یه!
 «مناله کان، به پیکه نینه وه»
 - به لئی، دژی دووکه له
 دژی قرخه و کۆکه یه

دژی نالین و نرکه یه!...

«باپیره سه بیله که ی به م دیو و به و دیو ده دات، پاشان به زه رده خه نه یه کی
 نه رمه وه»
 - پۆله کانم
 خه نده گه شه که ی با وانم
 په شیمانم، په شیمانم!
 داخ بۆ ته مه ننی سووتانم!
 به مه به ستتان چاک ده زانم
 فه رموون بینایی چا وانم:
 ئە مه سه بیل، ئە وهش تووتن
 بانه میتن، سه رنگوون بن
 ئە نجام وایی
 دۆستایه تی وا با نه بی
 ژینی مرۆف پیی بته پی!
 با پیاو دۆستی وا نه ناسی
 که هه ناوی پیی بتاسی!
 «منداله کان به چه پله ریزانه وه به ده وری باپیره دا هه لده په رن»
 - بابە گه وره ی به دوکه ل کاس
 گه لیک سوپاس
 گو ترایه ل بووی بۆ دهنگی راس
 گه لیک سوپاس... گه لیک سوپاس.

به‌رزی کرده‌وه، به‌رز به‌رز
جه‌سته‌ی كه‌وته له‌رزه له‌رز

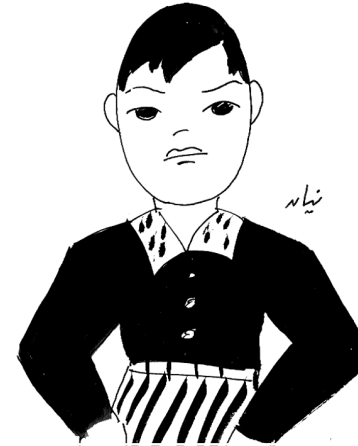
۳

په‌بكوئیی به‌دهم باوه
به‌گور بۆی هات له‌لاوه
دای له‌به‌ر میزه‌لانی
به‌فیز ئه‌وه‌نده‌ی زانی
فشبوته‌وه و له‌ناكاو
شلپه‌ی هات، كه‌وته زه‌لكاو!

كۆرس:

ده‌ردی له‌خۆبایی بوون
مرۆف ئه‌خاته تونناوتوون،
به‌م ده‌رده به‌هه‌زاران
ده‌ربه‌ده‌رن، سه‌رنه‌گون،
مرۆقی دلسۆز و ساده
زۆر به‌خته‌وه‌ر و شاده
په‌بازی لی تیک ناچی
بو ئامانجی گه‌ش ئه‌چی

۱۹۸۳-۱۲-۳

له‌خۆبایی

۱

یه‌کینک له‌خۆبایی بوو
چاوی له‌پۆشایی بوو
هه‌میشه ئه‌مه‌ی ئه‌جوو:
کوا زه‌مین جیی ژبانه
جیگه‌م سه‌ر كه‌شكه‌لانه!

۲

تا توانی بای کرده‌خۆی
گه‌رده‌لوول هه‌لی کرد بۆی
له‌ماوه‌ی چاو لیکنانا
پای رفان به‌ئاسمانا

«خوشک و برا، به چه پله ریزانه وه...»
 - رۆژ له سه رۆژ
 رۆژی روشن
 منداڵه که:
 گه لێ سوپاس چاوانی من
 بابه:
 جا پاداشت و خوش مزگینی!
 منداڵ:
 خه ندهی ئیوهی
 شیرینی پر له شیرینی!
 دایه:
 رۆله بۆچی رانه مینی!
 بلێ... خواستی دلت چیه؟
 منداڵ:
 بزین، له هیچم کهم نییه!
 بابه:
 - رۆله، نابێ،
 شتییک بلێ!
 دایه:
 له تو خواست و ئیمهش به لێ
 منداڵ:
 له قوتابخانه
 رابهری پهروه رده و زانین
 تیی گه یانندن

پاداشتی منداڵی زیرهک

«منداڵیک بۆ کارته کهی چووه بۆ قوتابخانه، له کاتی خۆیدا دهگه ریتته وه و
 خۆی دهکات به مالا...»
 - بابه گیان، دایه گیان
 بابه:
 چاوی بابه
 دایه:
 گیانی دایه، خونچهی ژیان!
 «منداڵه که به خوشی و ههله په رینه وه کارته کهی بهرز دهکاته وه.»
 - ده رچووم!... ده رچووم...
 بابه:
 هه ر بزی رۆلهی سه رکه وتووم!
 دایه:
 ئۆخه ی!... هه سامه وه، شادبووم!

فیبیری کردین

چ شتی به نرخ و جوانه!

«هه موو دهرواننه به کتر، پاشان سه بیرتکی مندالئه که ده کهن...»

دایه و بابہ:

ئادہی گیانہ!

مندال:

کارتیکی پر له ئافهرین

گه لی رازاوه و جوانتره

له جیهانی جوان و بهرین!...

«خوشکه بچکوله ش ده چیتته لایه وه...»

قه له میکی خه تخوش و رەش

دهفته ریکی بهختی سپی

وه کو خه ندهی کازیوهی گه ش!...

«کاکیشیان ده چیتته ریزه وه...»

کتیبیکی جوان و پهنگین

پر له گه شتی گولزاری ژین

له گه ل گه شهی ئیوهی سه نگی

منالئه کان، پیکه وه:

نایابترین دیارین

خوشی و شادی و بهختیارین!

«هه موویان به جارئ، له گه ل خه ندهی دهرووندا له چه پله ده دهن...»

دایه:

ئوخهی، خه رمانان بالایه!

بابه:

له تویی گزنگی ئالایه!

هه موو مندالئه کان:

ئیمه یین به ره می پهروه ردهی نوی

گول خونچهی شادی

له ناو دهروونی پرومانا ئه پروئ

جریوهی ئازادی

له تیشکی دیدهی گه شمانا هه لدئ

په وانی پاکمان بولوتکه ئه فرئ

ته م و ناسوری بهر ئاسو ئه سیرئ!

«دایه و بابہ دیاری و خه لاتی خنجیلانه پیشکه ش به کوره بچکول ده کهن و

ئهملاو ئه ولای هه موو مندالئه کان ماچ ده کهن...»

پولئه ئه مه ش دیارییه

پاداشتی هوشیارییه

بوژینی پر شادیتان

دریغیمان نییه لیتان،

ئای چه نده بهخته وه رین

خاوه نی به هره وه رین

تا کو کوتایی دهوران

گیانمان ئه کهینه دیاری

بو کورپه له نازداران

بو هه میشه به هاران

بۆ شادىنتان ھەر بەرپۈھم
 من ھەمىشە ھەر بىتدارم
 جەرگ سوتتاوى
 جگەرگۆشە و كەسوكارم
 بەرە جەژنانى نەورۆزى
 ھەشتا و ھەشت بوو
 ۋەرزى سەيران و گۆل گەشت بوو:

۱
 ۋەرنە دەرى، منالان
 مژدەتان لى بى، باران
 پشووۋى داۋە و ئاسمان
 سايقە و خۆرەتاۋە
 ھەموو جىھان گەشاۋە
 ھەرچى كوۋچە و كۆلانە
 ۋەكو خونچەي دلانە

۲
 بەم زووانە سەيرانە
 گەشتى كانىي ئاشقانە
 گولان و عەبابەيلى
 چاۋەرۋانن، خەيلى
 ھەموو يارانى پەرۋش
 بىكشىن بۆ سەيرانى خۆش

كارەساتى ھەلەبجە

دەنگىك:

من ھەلەبجەم، ھەلەبجەم
 لە كۆرى شەيدايانا
 دانسقى و ھەلبىژاردەم
 منم داستانى سەردەم
 من ھەلەبجەم
 شارى گولزار و ھۆنراۋەم
 شارى سروشتى پازاۋەم
 گوللى سنگى شارەزوورم
 بووكى ھەمىشە رووسوورم،
 من پىناسەي نوپى ئىپوھم
 خۆرەتاۋى ژىنى نوپم

۳

باخی میر، ئەحمەد ئاوا
وا بال ئەگرن لە تاوا
چاوەڕپین کە نازداران
بچن بۆ گەشت و سەیران
دیدار تازە بێتەو
خەمیان برەوێتەو

۴

هەموو لوتکە ی سەرکەشان
لەناو بەهەشتی گەشان
هاودەمی گۆلزاران
چاوەروانی یارانن،
چەپکە گۆلی ئامادەن
شاباشی تاجی سەری
ئەم کۆرە گەش و شادەن

۵

هەموو کاتییک و هەردەم
بەجاری هەروا سەرجهم
ئامادەین، دەست لەناو دەست
وێک نێرگزی دیدەمەست
ببینە گۆلی سەری
شارەزووری سەرودەری

۶

پێکەو، هەموو تێکرا
هەقال و خوشک و برا
کەسوکار، دایە و باو
زوو ئەرژتییە ئەو ناو
نەورۆز جەژنی دێرینە
گەورە ئاھەنگی ژینە

۷

بەگیانی گەشبینەو
بەچریکە ی شیرینەو
وێکو لوتکە ی خۆراگر
سروودی کوردی نەمر
هەمیشە هەر ئەچرین
رۆلە ی گۆلە و گرین

۸

بەرگی نویم بۆ کراو
بوو کە شووشە ی نەخشین و
جاننام بۆ دانراو،
هەر هەموویان جەژنانەن
بۆ ئەم نەورۆزە جوانەن

بههشته و تاهه تايه
خه م و خه فهت كو تايه...

هه موو:

دره ننگه ، با برؤينه وه
سبه يني به خو شي و شادي
يه كتر نه بينينه وه
ياري و گه مه ي خو ش نه كه ين
به خته وه ري نو ش نه كه ين
گر مه و ناله:

نه م ده ننگه زور سامناكه
نه بوومه له رزه و ديوه
نه بوركاني ترسناكه!
نه هر يم نه نه لووريني
قوربانيي گه وره ي نه وي
ژه هر و مهرگ نه رژيني;
رؤژي حه شر هه ستاوه
هه له بجه تاقيگه يه و
به ر كيميائي دراوه ،
كو تري سبي ئاشتييه و
په لوپؤي سوو تيئراوه
فريشته ي نازي هه له بجه
له به ر چاوي گشت جيهان
زينده به چال كراوه!
شيني باوانه ، هاواره

۹

نه مشه و خه ويكي خو شم دي
په ربي به خته وه ري و شادي
ناسك به گوئما چرياني:
هه سته باپروين ، تو ميواني
له به هه شتي فراوانا
هه ر ياري بكه له گه له هه موو
فريشته ي باره گاي يه زدانا

۱۰

خوزگه مان بيت
ياخوا نه م خه وهت به دي بيت
به خوا نه بي ئيمه ش به ري
بو به هه شتي شادي و نه مري
بو گولزاري پر له په ري
له وي شاد و ده ست له ملان
نه بين به هاوده مي گيانيي
هه موو فريشته ي ئاسمان!

۱۱

به لي ، هه موو پيئكه وه
جوان ، جوان نه تريقيينه وه
به شادي و به نه مري
له وي نه ميئينه وه

ناتەى جەرگى بىرىندارە
 دىمەن سەخت و ناھەموارە
 ھەلەبجەمان
 گىرۆدەى داوى ستەم و
 كىمىياوى و گورزى زۆردارە
 ئاسمان ئەگرى
 فرىشتەى بارەگای خوا ئەگرى
 گەرمىيان ئەگرى
 كۆيستان ئەگرى
 مافى راست و پەوا ئەگرى
 وا سەرانسەرى مەرۆقايەتى
 بۆ ھەلەبجەى
 برژاۋ و بىخ نەوا ئەگرى!
 ھەى پۆ رۆيە
 نالەى ھەناوى ئاسۆبە
 گەورەكۆستى باوانمانە و
 ھەلەبجەمان زامى ناخ و
 كىسپەى پۆژگارى پىر سۆبە!
 ۋەى پۆ رۆيە
 پۆلە رۆيە
 تا دىنيايە
 بۆ ھەلەبجەى زۆر جوائمان
 رۆيە، رۆيە، رۆلە رۆيە!
 دەنگى ژيانەۋە:

من ھەلەبجەم
 بەھەزاران
 شەھىدى گەش و چاۋگەشم
 بەكۆل گرتوونە باۋەشم
 من داستانى سەردەمانم
 من ھەلگىرى
 ھەموو پەژارە و خەمانم
 من ھەلەبجەم
 دەنگى ھەمووتانم، سەرجەم
 من نەمرم
 تا ھەتايە، تا رۆژگارە
 ھەر ھەمووتان
 لە باۋەشى گەشم ئەگرم
 من ھەلەبجەم
 ھەمىشە ھەم
 من ھەلەبجەم

من زامی قوول و زۆر به سۆزی
 هه ناو و جه رگی خاکم،
 له زیدی خۆما ئاوارهم
 نازانم تاکه ی بێ بهش و
 په پره وازه و دهر به دهر و
 ههر لانه واز و په تیارهم!

*

دهردی برسیتی و هه ژاری
 رای رفانم بو ئیشکردن
 ئیشی چی! ههر ناهه مواری
 هه ناسه ی سارد به سه ربردن!
 به هارم لی کرا به خه زان
 نائومییدی ناخمی ته زان!

۲

له پیتناو پاروی نانا
 وازم له خویندن هیتنا،
 به سینیه ک چه لئاوه
 به پیتلاوی له تله ت و
 به رگی هه لاهه لاهه
 له شه قام و له کولانا
 خه و به خویندنه وه ئه بینم
 ئاواتی خوش و شیرینم

خه ونه رهنگاله بیه کان

ئاخیوه:

من له سۆزی
 دایه و بابه دا پراوم
 له ولاتی خۆما بێ لان و
 لانه واز و دهر کراوم
 گشت نه زانن
 بێ دهره تان و بێ ناوم!

۱

من تامه زرووی
 باوهشی نازی دایکم
 سه رگه ردانی
 وشه ی پر سۆزی باوکم

دهرژئی بهسهر شیوهی شرمما
بهسهر سیمای سپ و ورمما
بهباران و توفی زستان
بهشهره و قرچهی هاوینان
بهدهم دالغه و ورتینهوه
خهونهکانم نه توتینهوه
بهسهر سینییی جه لئاوکه ما
خوایه ههر توی پهنا و هانا
تین و وزه م تیدا نه ما!

*

کوردستانه بهرینه کهم
گونه جوان و شیرینه کهم
بههیرشی درندانه
هه موو لایه کمان ویرانه
رووم له تویه، دنیای بهرین
هاوار و داد بو کئی بهرین!

۳

به ره له وهی بخریمه لانکه م
گونه کهم ویران کراوه
کوردستانه زور جوانه کهم
ئاگره سوورهی تی بهردراوه
کئی بۆم ئاوه دان کاته وه

کئی ئاورم لی باته وه!
کئی دی، کئی بی،
کئی گوی له هاوارم نه گری!
بو کوی برۆم، بو کوی هه لیم
پوو له کامه دادگه بنیم!
به کئی بلیم، به کئی بلیم؟

*

ههر چوار وهرزه
به یانیان زوو، ناله م بهرزه
له گهل سروهی بهریه یانا
له گهل ناله ی بی خه وانا
کووچه کووچه هاوارمه
کۆلی سه موون سه ربارمه!

۴

به یانیان زوو
تاریک و پروون
باوهشی خه و به جی دیتلم
به ئاوازی «گهرمه سه موون»
به دوای چهن پوولیتیکا ویتلم
له خه وی شیرین بی بهریم
من زهردهی دهره و ئازار و
دهرده سه ری و دهریه دهریم!

*

به يانی زوو، تا دهرنگانی
 له کۆششام بۆ چه ند نانی
 بۆ چه ند پوولێ، بۆ شتی تر
 بۆ ژینتیکی باش و خوشتر
 به بۆ چوونی تازه و کۆنه
 نازانم دواپۆژم چۆنه!

ه

له تهك رۆژهه لاتنا
 به شيعر و پيا و تنا
 تا ئيواره
 به ئاوازی
 جوان و سازی
 چلووره، چلووره
 سه رقاهویی و لاسووره
 چلوورهی سهوز و سوور و ئال
 بۆ گهوره و ورد و منال
 پاقله یه و گوله به رۆژه
 کووچه و کولان نه گه ریم و
 گیانم شه تهك، سه رم گیه
 به لام به داخه وه كه من
 له یاری و گه مه بی به شم
 سه د مه خابن، سه د مه خابن!

*

گه لێ دهستكورت و هه ژارم
 وا خه ریکی ئیشوکارم
 من ناتوانم
 وه کو هه موو هاو رپیکانم
 له قوتابخانه دا بخوینم
 به هره و زیره کیم بنوینم!

ه

نیویتکم له قوتابخانه و
 نیویتکم له بازاره
 چۆن بتوانم یه کیان بخه م
 به رپر سیاران، هاواره!
 بۆ کوێ بچم، کێ بدوینم
 چۆن پاروێ نان به دهست بینم!
 چۆن بتوانم بخوینم و کاریش بکه م
 به برسیتی و پرووت و قووتی
 توانا و ئاوهزی خۆم ده رخه م؟

*

ئیش کردن سه ریلندییه
 مایه ی شادی و هۆشمه ندییه
 دلنیابن
 عاره بانه ی خۆل رشتنه که م

به فشه و كه شخه و فيزي سهردهم!

۷

به يانی تا رۆژتاوا بوون
به گیانی تیکشكاو، زه بوون
بو خۆلپشتن
هه موو ماله كان نه گه پریم
وه كو سه گی گه روگلاو
سه رنج نه دریم
جار به جارئ
هه ر باشیشه به ئاسته می
سوژی به سه رما نه بارئ!

*

له هه ر شوینئ
گه ر کیشه یه ک خۆی بنوینئ
دهوله تانئ، زۆر به توندی
به رانبه ری دژ نه وه ستن
له روویا به ربه ست نه به ستن
که چی له وه تی دنیا یه
کوردستانم پیشیل نه کری و
هیچ کهس دهنگی لیوه نایه!

۸

سه رده مانئ، رۆژگاری زوو
چه ندان سه دهی ناو توئی میژوو
پۆستالی پیس و ناهه موار
ولاته نازداره که میان
کرده مۆلگه و شره ده وار،
سه رزه مینی نه وسا، هه موو
له م رۆژه شا دنیا ی زیندوو
هیچ نقه یان لیوه نه هات
نه یانگوت بو
وه چه ی هه موو فاشسته کان
قه لآچۆی نه م کورده ده کات؟
هه روه کو به رزه کی بانان
درنده کان سه رفرار بوون
له جیاتی دۆزه خی سزا
ئامبازی باوه شی نازیوون!

*

من هه موو بوونم زه بوونه
زه رده ی پلاری
ده وران ده ورانی گه ر دوونه
له وه تی هه م هه ر کار نه که م
بی به شم له چیژی ژینی
منالانی جیهانه که م!

بۆ په یداکردنی نانێ
 ههزار ئاگری دۆزهخ ئاسا
 به سههر هه موو بوون و هه ستما
 داته باری؛
 من زۆریه ی کات هه ر کار ته که م
 له چیتێ جیهانی منال
 گه لێ دوورم
 به هه ناوی پر ناله نال
 خوار و ژوورم
 که زارولته ی خوا پیداو ان
 ته بینم، خۆزگه ته خوازم
 شادبوو مایه وه کو ته وان

*

هاندەر نییه، چۆن چۆن ده رچم
 زۆر به ساردی و نابه دلی
 به ره و قوتابخانه ته چم
 چه ندان وه چه ی پوخت و خاوین
 خاوهدن بر وانامه ی بالای
 بیکار و ره نه چه رۆ و بی جین
 دهسته وه ستان، هه ر له مالان!

خوشک و برا گه وره که م
 هه ردووکیان ده رچووی زانکۆن
 بۆ کار و بۆ بژیوی
 تا ئیستاش دین و ده رۆن
 شوین نه ماوه
 ده جار سه ری پیا نه که ن
 هه رچه نده هه ول ده دن
 هه روا ره نه جیان به رباده
 به راستی بۆیه منیش
 له خویندن دل م سارده!

*

وهک خوخلوکه
 سوورانه وه م وه رسووراوه
 شل و شتیوال، وه کو لوکه
 هه موو گیانم دا هیتزراوه
 هاوارم هه ر جگه ره یه
 چی بکه م، بژیوم ته مه یه!

مایه پووچم، جگه ره فرۆشم
 هه ر به وینه ی ته می چیاکان
 خه می خه ست و چر ته نوشم

هه موو بوونم ورد ته هارن
نه شتهر ئاسا هه ستم ته برن!

*

بۆياخچييه و سنووق به كوژ
كه م ده رامهت، لات و كلوژ
بيكاره، چي بكا، ناچاره
شان بداته بهر ئه م كاره،
هه ميشه ماندوو و شه كه ته
به جاري گياني له تله ته!

۱۳

ئه تانه وي بزنان چيم
چاوم له پيلاوي خه لكه
من بۆياخچيم...
به چله ي هاوين، شه خته ي زستان
سه ر تا دامان
هه موو گيانم رهش، بۆياخه
ده سته كه وتيشم
هه ناسه ي سارد، ئاخ و داخه!

*

عه لاگه فرۆشيش به دبه خته
ژيني ناهه موار و سه خته
منالتيكي بي هيژ و تين

256

سنووقى جگه ره
به سنگمه وه و له ملمايه
سوورانه وه م دوايى نايه
به داخى قوولى جگه ره
تيوه گلاوم
به لاي گه و ره و
شيرپه نجه ي ناخ و جگه ره

*

شاگرد هه رده م ژير چه پوكه
ئه بزوي، وه ك فرپوكه
ئامير ئاسا هه لئه سوورئ
تاهيز و تيني لي ئه برئ
هه ر له ژير باري ئه ركايه
نالئه و كرووزه له دلپايه!

۱۲

به دريژايي ئه م رۆژگاره
به ياني زوو، تا ئيواره
له شويني كارا شاگردم
له ژير ئه ركا ئه ستۆ وردم
جنيو و بۆله و، داري وه ستاش:
هه ر به ويته ي داني به رداش

255

بى بەش لە سۆزى سەرزەمىن
هەموو گىيانى وا گوشراوه
ئەلئى چۆرى تىبا نەماوه!

۱۴

ئاي، كە ماندووم
تىنم نەما،
پرزە لىبراو، برسى و تىنووم
بەناو بازار و شەقاما
بەباو شە عە لاگەو
ئەخولئىمەو
بەدەم رۆيىن و رېگەو
بەدەنگى بەرز هاوارمە
بۆ چەند پوولى
هەر نالەى پر تازارمە!

*

ئاي لەو باوكەى چا و چنۆكە
بەشەو و رۆژ وەك جنۆكە
بۆ پارە هەر لە گەردايە
دەردى پارەى لە گەلدايە
منالئى هەر بۆ پارە ئەوئى
هەرگىز بى پارە ناسرەوئى!

۱۵

ئاي، باوكم چەند تەماعكارە!
لە بەردەم دوكانە كەيدا
مىزىكى گەورە ديارە
شتى زۆرى لى داناو
بەيانى زوو، تا ئىوارە
بە ديارمەو راولەستاو
وا ئارامى لى براو
بۆ پارەيە، تەنيا پارە
ئەبى پارە پەيدا بكەم
دووربم لە جىهانى منال و
زانست و خوتىندى سەردەم!

*

بە بى گومان، ديارە خۆلگە
هەر لانهى مار و مىروو
جىتى گەوزانى پشيلە و سەگە
كەى شونى ئىشوكار بوو؟
زۆر كەسەرە منالئى گەروئى
بۆ بژئوى پيا بگەرى!

۱۶

نان وا لە گەرووى شىردايە
هەرچى خۆلگە و سەرەنوئىلكە

گیانی منیان پیئ تاشنايه ،

لیره رائه کم بوئوئی

به لکو شتیکم بهرکه وئی ،

کاتی ئه زانم سهراپا

هه موو سهر و سه کوتم پیسه و

که سی خویشم لیم رائه کا!

*

منال گول خونچه ی خیزانه ،

که هاته وه له قوتابخانه

ئه بی رابی

خه ریکی ده ور و وانه بی ،

گهر بخریته بهر کاسبی

به ته مای خویندنی نه بی!

۱۷

ههر که ئه گه مه بهر ده رگا

که ره بوئر به کورتانه وه

به گه رمی پیشوازیم ئه کا ،

جان تاکه م ئه خه مه لاوه

زوو سوار ئه بم بو ورده نان ،

ههر چوار وهرزه ، چنگ له سهر شان

هه موو کووچه و کولانی شار

ئه پیچمه وه

بو دیناری ، بو دوو دینار!

*

هیرشه پیسه ی په تای پاره

میرده زمه ی سته مکاره ،

باو کم ئه یگوت: جاران پیوا

دووربوو له چاوچنوکی و چلکاو

حه یفی! ... واهوران چه رخواه

به پاره پیواویش گوراوه!

۱۸

ده میکه له م ولاته دا

ههره سی پاره په رستی

هیرش دینی ،

وهک هار په لامار ئه دا

بو ته نیا ده سته سپری

قه یسه ریبه ک ئه سوو تینری

جاران نرخ بو مرؤف بوو

ئه مرؤ پیوانه ی پیواوه

وهکو سهرده م ئاوه ژووه

پاره کرایه دروشمی ژیان

بوئه حالمان جوانه و جوان!

*

دهنگ وا بلاوبوو سه رجه م UN
چاک به هانای ئیمه وه دین ،
هموو کیشه کان چار ته کهن
هموو دلان به ختیار ته کهن!
چه ندان ساله هه ده سخه روین
هه داماوی پیته شت و کوین!

۱۹

هموو هه ناومان ئاگره
سه که کهی به رده می UN
له ئیمه به خته وهرتره!
ئیمه ی بیتان ، بی دهره تان
پیشه نگی گشت لانه وازان
کراوین به سوال کهری هموو
بنکه و مه لبه ندی خیرخوازان ،
کام خیرخوازان ؟
مه لئین کفره ،
مهژی و مه مره
تا پاروویه کمان پی ته درئ
ها ، نزیکه گیانمان دهرچی ،
کوا به م چه شنه
چاره سه ری دهر دمان ته کری ؟

*

کوردستانمان
له بهر چاوی هموو جیهان
خه ونی هه زار و بهک شه و بوو ،
به داخه وه
ئه م به هه شته فراوانه
که می تک تیک چوو ...
بی گومانین زیاد له جاران
ئه که ینه وه دوخی خو مان!

۲۰

نانمان هه بوو ، بهرگمان هه بوو
کراین به داماوی هموو
کووچه و چه په کی ناحه زان ،
هیشتا هموو جه رده و دزان
ریم لی ته گرن ،
له هیچ شویننی ری نادرئ
ئارام بگرم ،
من نامۆم و
هیچ پیناسه م پی نادرئ
بی لان و جیم
روو له هه رچی لایه ک ته نیم
هه ر دهر ته کریم و ، دهر ته کریم!

*

چاک دووربین و ریکوییتک بین
سه رانسهر دۆست و ته بابین
نموونه ی خوشک و برابین
یه کسه ر ریزی ئەم جیهانه
بۆ کوردستان چراخانه!

۲۲

چاره سه ری
راست و بنه پرمان ئەوئ
ئەمانه وئ کورد یه کگری
هەر به یه کبون و یه کگرتن
سه راپا بوونمان ئەسه وئ،
با رهنجی چند هه زار سالمان
به با نه درئ
گولزاری ئال و والمان
په په ست نه کری،
با یه کپارچه، به دل و به گیان
کورد یه کگری
کورد یه کگری،
باخی رهنجی مرۆقایه تی
نه ژاکینری و
به ئاواتی دل بهر بگری!

۱۹۹۶-۸-۳

هیچ کهس نه ئی
داخوازیمان بی راده یه،
زۆر دلنیا بین
تا بلئی ئاسان و ساده یه:
دوور له فیل و بگره و بهرده
ئەم کوردستانه شیرینه
نیشتمانی گه لی کورده!

۲۱

گه ر گوی گرتنیکم بهرکه وئ
هه موو ده زانن چیم ئەوئ،
لانه یه کی زۆر ئارام و نیانم ئەوئ
خاکی خۆم و ئاووههوا و
ئەستیره و ئاسمانم ئەوئ
پیداویستی خوتندنی نوئ و
واتای راستی ژیانم ئەوئ،
ئەمه وئ بی دهر به ست بزیم
وهک مرۆقی سه ره به ست بزیم،
پیم خۆشه، که بزائم هه م
وهکو خه لک
خاوهن شوین و په نا و جیگه م!

*

ئەگه ر خۆمان هه موو یه ک بین

وتهی شاعیری گه وره و
 دانا که ی بیسارانہ:
 گهر خه مباران یه ککه ون
 دهرده بیان سووک و ئاسانه

۱
 که زمانم به ربوو
 شادیی همووان بوو
 نزا و سوپاس بو
 بارگهی یه زدان بوو،
 که ویستم رازی دل بدرکینم
 سه رکوتیان کردم
 ریم نه درا بدویم
 گوايه هیشتا که مندال و وردم!
 له ناخما دامام:
 «هوی ئه مه چی بی؟»
 نازانم بوچی
 وا نازاردرام؟

۲
 سه رده می که بچووک بووم
 بو هه رلایه ک که ئه چووم
 به هه زاران لاساری،
 چه ندان هه لسوکه وتی

یاده وهریی دژوار

کۆمه لیک میتردمنال:

ديسان کۆزی خۆمانه
 لادانی په ترۆی هه موو
 زامی کۆنه و نویمانہ
 با دهردی دل هه لریژین
 که میک بارمان سووک بی و
 مهراقیکیش بکوژین،
 وهرنه وه، هاوده رده کان
 سه رانسهر هه ناو رهش و
 خه مباره رهنگ زهرده کان،
 وهرنه وه،
 کۆ بینه وه

دزىو، پر شەرمە زارى،
لەبەر چاوم، ئاشكرا
ئەكران و بەھىچ جورى
شەرمم لى ئەئەكرا
نرخم بۆ دا ئەئەنرا...!
پىيان وابوو منالىكى
بى ئاوەز و ئەزانم
ئەو گەمزانە چووزانم
تۆمارى چەوتىبەكانم!

۳

رۆژىكىيان لەناو پاسا
تەزىنرام، ھەستەم تاسا،
لەو كاتەدا دانىشتەم
بۆرە زەلامىكى مۆن
لەپر ھاتە تەنىشتەم،
وتى بچكۆل ئا ھەستە
تۆ بە پىتوہ بوہستە
تاكو گەورە وەستابى
بچووك جىنگەى ھەر نابى!
ئاي لە رىزمى دابەزان
بەجارى دلمى تەزان!

۴

منىش رۆژىكىيان، بە غار
باوكم ناردىمى بۆ بازار
بۆ ئەو ھى كە شت بكم
گوایە ئازام و كورم...
ئەو ھەندەى كە بزەنم
خراب خەلە تانىانم...
كەوتىشمە بەر پىلارى
دايك و باوك و براكانم،
ئەم زامە لە ناخمايە
تا كۆتايى ژيانم!

۵

منىش لە بىرم ناچى
شەوئىكىيان بە زۆرەملى
بەر لە كات خرامە ناو جى!
وتىيان درەنگە بنوو
كەللەزلى بى پشوو...
سەرە بچكۆلانەكەم
لە رادە بەدەر سىرما
بەجارى واقم وىرما!
كە بۆ سبەينى ھەستام
لە ناخەو ھەپەسام:
كونجىكى بچكۆلەى مال

پر بوو له توپکل و ناوکی
هه رمی و سیو و پرته قال!

۶

بی لادان و زیاد و که م
گوی بگرن بوتان باس که م
که چون دهستم براوه،
درؤم له گهل کراوه...
چهندان جار پیتم و تراوه
نه گهر بیت و به گورجی
نه و نیشه راپه پینی،
نه گهر به باشی ده رچی
یاری و دیاری و هه رچی
داوا بکه ی، به سه رچاو
نازداری گیان و هه ناو!
نه نه و ساکه و نه نیستاش
په ایمانیک نه هاته دی،
هه مووی درؤ بوو، درؤی به لاش!

۷

کاتی میوانمان بوایه
بوون و بهرامه ی مه نجه ل
نه گه یشته هه موو لایه،
که سفره شمان راده خرا

هه رچی مناله دهرده کرا،
له کونجیکی ناو مالا
هه موو دلیمان ده گوشرا!
جا دواپی له بهرماوه
چیشته و نیسکی کرپنراوه
تیکهل به هه ناسه ی سارد
نیمه ش نانیکمان نه خواردا!

۸

منال حه پوولکی نه نه درا
هه رچی نه وت، هه رچی نه کرد
له بهرچاو و به تاشکرا
هه زار سه رزه نشته نه کرا،
ئای که پلاری تی نه گیرا!
سه رده می مندالیمان وه ک
ده وری بهرد بوو
هه تا بلایی زور دژوار و
گه لی بهد بوو،
باوک سه راپا هه ر سام بوو
منال داماو و ناکام بوو
لانه واز و بی تارام بوو،
بوون و نه بوونی وه ک یه ک بوو
بارودوخی زور شه ته ک بوو

چاک له بیرمه، جار یکیان
 له ناو پۆلا چهند کهسی
 به چریه چریی ئه دوان،
 ماموستا خراپ هه لچوو
 له سروشتی خۆی ده رچوو!
 رقه کهی له من ئالان،
 وه کو بوو کی منالان
 په لی گرتم، هه ر به پال
 توند فریی دامه ده ری!
 وه خته بوو دل شهق به ری!
 به نار هوا، له وانه
 بیبهش کرام، بهم یادهش
 هه ردهم ده ردم گرانه!

ئه وهندهی تووکی سه رمان
 کیشه خراوه ته به رمان،
 دل و هه ناو ته زین
 هه ست و نه ست ورووژین،
 که سه رده می منالی
 وا به زهقی و به تالی
 دیته وه به رچاو، هه موو
 هه ناو ئه بی به سوو توو!

هاو پیکانم، براکانم
 گوئی بگرن له بوچوون و
 بوخته ی بیرو پراکانم،
 باشتترین ریبازی ئیمه
 بنیری زامی دل و
 زووخوا و ده رد و کیمه!
 ده با له خووردوو بین
 راستکه ره وهی هه ر هه موو
 هه لانی پابوردوو بین،
 ئه بی بوغزاوی نه بین،
 توند و ئاگراوی نه بین!
 با دیوانه ی سه ر شیت و
 ویل و سه ره رۆ نه بین
 هه له شه ی شیت و ویت و
 ئه نجام به فیرو نه بین!
 با ژیرانه بو چاره ی
 هه موو کیشه کان بچین

منیش بوچوونم وایه،
 سه ردهم له گۆرانایه
 چه وتی کلپه ی ناسۆر و
 جه رگبری له دوایه،

په شیمان نابینه وه ،
گۆی هونه ر ئه بهینه وه
ژین پروناک ئه کهینه وه
تا سه ر گره و ئه بهینه وه

۱۹۹۵-۱۲-۱۲

با به هیوری و به پروونی
پروانینه ته گره و
هه موو کیتشه ی دهروونی ،
ئه وه ی به ئیمه کراوه
با بیخه یینه ئه م لاوه
با پیچکه ی گۆرانکاری
نه گه پیتته وه دواوه !

۱۳

با بۆ وه چه ی داهاتوو
ببین به نمونه ی بالای
ئه زموون و په ندی میژوو
ئه و ده رده ی پییمان دراوه
با بیده یینه دواوه ،
بیری لی نه که یینه وه
په ره ی نوئی هه لده یینه وه

۱۴

هاورپییانم ، برایان
ئه ی ژیر و شاره زایان
به وه گره و ئه بهینه وه
هه لده کامان نه هیلین
به دل راستیان که یینه وه ،
که لیک دلنیام هه رگیز

۳

ئەم جىھانە رەنگىنە
سەرچاۋەى روونى ژىنە
بۆ ئارامى نەبىراۋە
بەچاۋى دل بىبىنە

۴

ھەر كەسى ھۆگرىيەتى
بە دل دەست لەملاىيەتى
بە شادى و بى دەرىيەستى
مەستى گەشتى جوانىيەتى

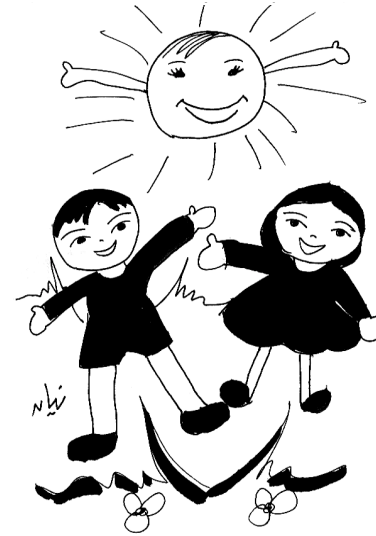
۵

جىھانى رەنگالەمان
بەھەشتى سەرۋەرىيە
ئەم بەرھەمە ئالەمان
ھىمىاي بەھرەۋەرىيە

كۆرس:

ھىوادارىن كە سەرچەم
لە جىھانى جوانابن
ۋەكو گولخونچەى سەردەم
ھەردەم لەگەلمانابن

۱۹۹۸-۹-۲۰

گەشتى خۆرە تاو

۱

گەشتى جىھانى جوانمان
ھەرگىز كۆتايى نايە
ۋەكو گەشەى چاوانمان
خۆرەتاۋى دىنيايە

۲

ئەۋى كە ئاشنايەتى
ھەمىشە بەختەۋەرە
ناخى گىيانى لايەنى
گەشتى گەشى لەبەرە

92	گەمالەبۆر
94	بەرەو رووناكى
96	فرىشتەى بالا
98	بەفر
100	سال بەسال
102	فتىولتىن
104	وشەى نوئى
106	بەكەم وئىنە
108	با
110	خاوتىنى
112	ئازاوہ
115	لالەزارى پەرورەدە
117	وشەى پرىشكۆ
119	چرىكە
121	رېئى قوتابخانە
123	رەنگىنترىن نىگار
125	خەرجى
128	خونچەى رەنج
130	قوتابخانە بەھەشتە
132	ئاھەنگ و پىئىشپرىكى
134	شەنگەگول
136	وەرزش
139	زەوى
141	دايە و رووبەرى ژىن
144	ھارىكارى
146	جوانترىن دىمەن
148	ھىوا
150	ئاگرە گەشە
152	پەيمان
154	بابە گىيان
156	ئالاي پىئىشەوا

ناوەرۆك

5	چرىپەيەك
7	دلىسۆزترىن كەس
8	جگەرگۆشە مەزنەكان
10	خۆرى پەرورەدە
12	جىھانە جوانەكەمان
14	خەندەى پىئىشوازى
16	خەمپەوئىن
18	بالندە نەخشىنەكان
23	گەشتى پەرىستان
25	چاوغەشەكان
27	مالە باجىئىنە
30	مىرىشك
33	پەپوولە
38	ھەنگ
44	ئاشتى
50	ئاھەنگى رەنگەكان
53	جىھانى نەوا
59	توتكەكەم
61	گواستىنەوہ و گەشتوگوزار
64	چاوشاركى
67	پاسكىل
70	خواردنى كۆلان
73	سالى تازە
76	پۆلەكانى ژىن
78	تۆپ
81	باران
83	دايە خان
87	ھەلوور بەلوور
90	بەكەمىن ھەنگاۋ

159		دراوسى
164		زهنگى كووش
166		سهيران نهوړوژ
168		ټاو
172		نوټيوونهوه
175		ژينگه‌ى مه‌زن
181		نيشتمان
187		نه‌به‌ردين
189		حه‌ز ټه‌كه‌م
194		كوړى گولان
196		په‌شيمان
198		په‌يامى نهوړوژ
200		هيوای گه‌ش
202		پشووى به‌كه‌لك
205		چه‌پكى ژين
207		ړوژى نوئ
209		پيشه‌نگى شادى
212		گه‌شتى وه‌زه‌كان
215		گه‌مه‌ى جوان
217		ړه‌نج و دروټنه
219		ديده‌ى خوړ
221		به‌ره‌ى شادى، به‌ره‌ى تازار
225		هيووا و سالى نوئ
227		سه‌بيلى بابه‌ گه‌وره
231		له‌ خوټايى
233		پاداشتى مندال زيره‌ك
237		كاره‌ساتى هه‌له‌بجه
245		خه‌ونه ړه‌نگاله‌بييه‌كان
265		ياده‌وه‌رى دژوار
275		گه‌شتى خوړه‌ تاو